

Economie in context

Lenie Kneppers en Rianne van der Lugt

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

ECONOMIE IN CONTEXT

ILL STRUCTURED
OPDRACHTEN

VOOR

VMBO-T

Colofon

© 2012 Landelijk Expertisecentrum Economie en Handel, Amsterdam

Een samenwerkingsverband van: Onderwijscentrum Vrije Universiteit,
Interfacultaire Lerarenopleidingen van de Universiteit van Amsterdam en
Hogeschool van Amsterdam, Domein Onderwijs en Opvoeding.

www.expertisecentrum-economie.nl

Auteurs:	Lenie Kneppers en Rianne van der Lugt
Fotografie:	Lenie Kneppers Met dank aan het IJburgcollege in Amsterdam
Ontwerp:	Toewan grafische communicatie, Amsterdam
Druk:	Ipskamp Drukkers B.V., Enschede

ISBN 978-94-90147-08-2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

INHOUD

1. Introductie	5
2. Opdracht 1: Maakt geld gelukkig?	9
2.1. Leerling materiaal.	10
2.1.1. Hoe ga je met geld om? <i>Het interview.</i>	10
2.1.2. Hoe ga je met geld om? <i>De film.</i>	14
2.1.3. Hoe ga je met geld om? <i>Het advies.</i>	20
2.1.4. Hoe ga je met geld om? <i>Het resultaat.</i>	22
2.2. Docenteninformatie.	24
2.2.1. Hoe ga je met geld om? <i>Het interview.</i>	26
2.2.2. Hoe ga je met geld om? <i>De film.</i>	28
2.2.3. Hoe ga je met geld om? <i>Het advies.</i>	30
2.2.4. Hoe ga je met geld om? <i>Het resultaat.</i>	32
3. Opdracht 2: Kan ik dat ook kopen?	36
3.1. Leerling materiaal.	36
3.1.1. Kan ik de telefoon kopen? <i>De telefoon.</i>	36
3.1.2. Kan ik de telefoon kopen? <i>Geld verdienen.</i>	39
3.1.3. Kan ik de telefoon kopen? <i>Geld lenen.</i>	42
3.1.4. Kan ik de telefoon kopen? <i>Wat vinden anderen?</i>	44
3.1.5. Kan ik de telefoon kopen? <i>Het advies.</i>	46
3.2. Docenteninformatie	48
3.2.1. Kan ik de telefoon kopen? <i>De telefoon.</i>	49
3.2.2. Kan ik de telefoon kopen? <i>Geld verdienen.</i>	51
3.2.3. Kan ik de telefoon kopen? <i>Geld lenen.</i>	53
3.2.4. Kan ik de telefoon kopen? <i>Wat vinden anderen?</i>	54
3.2.5. Kan ik de telefoon kopen? <i>Het advies.</i>	56
3.2.6. <i>Antwoordformulieren.</i>	58
4. Opdracht 3: Welke moet ik nu kopen?	70
4.1. Leerling materiaal	71
4.1.1. Welke tablet? <i>Introductie.</i>	71
4.1.2. Welke tablet? <i>De eigenschappen.</i>	72

4.1.3. Welke tablet? <i>De enquête.</i>	75
4.1.4. Welke tablet? <i>De presentatie.</i>	78
4.2. Docenteninformatie	81
4.2.1. Welke tablet? <i>Introductie.</i>	81
4.2.2. Welke tablet? <i>De eigenschappen.</i>	82
4.2.3. Welke tablet? <i>De enquête.</i>	84
4.2.4. Welke tablet? <i>De presentatie.</i>	86
4.2.5. <i>Antwoordformulieren</i>	88

1 INTRODUCTIE

In het vmbo wordt het vak economie, hoewel het programma een sterk praktische inslag heeft, vaak op een theoretische manier gegeven. Leerlingen leren iets over geld, maar leren niet hoe zij met geld moeten omgaan (handelen).

In veel gevallen worden wel voorbeelden aan leerlingen gegeven en wordt hen daar ook wel om gevraagd, maar leerlingen zoeken weinig zelf uit, vooral hoe te handelen in specifieke situaties. Er wordt weinig contextgericht en probleemoplossend handelend gewerkt.

Een mogelijke verklaring is het feit dat de leraar de – authentieke – opdrachten zelf moet maken. Hij/zij moet immers aansluiten bij de situatie van de leerlingen. Maar dat kost tijd en het vereist vaardigheden van de leraar. De opdrachten moeten zo in elkaar zitten, dat leerlingen de vereiste probleemoplosvaardigheden en de vakinhoud leren. De vraag is dus of leraren die bekwaamheid hebben en of ze tijd en genoeg creativiteit hebben om de opdrachten te maken.

Kenmerken van contextgericht leren

Kenmerken van contextgericht leren zijn (Kneppers, 2010):

1. Er wordt in de klas (of daarbuiten) gewerkt aan authentieke praktijk/probleemtaken.
2. Dit zijn open taken , z.g. ill-structured , dat wil zeggen dat het probleem op meerdere manieren kan worden aangepakt en er kunnen meerdere oplossingen mogelijk zijn.
3. Leerlingen leren vakconcepten **en** probleemoplosvaardigheden door middel van deze probleemtaken.
4. Leerlingen werken samen zowel met elkaar en/of met de leraar en/of met anderen.

Een wijdverbreide misconceptie is dat leerlingen de concepten en vaardigheden vanzelf leren als ze maar aan dergelijke taken worden gezet. Niets is minder waar. Leraren die dit probeerden, gaven het dan ook snel op. Leerlingen bereikten geen diepgang, ze waren zo klaar en wat leerden ze eigenlijk?

Structurering

De naam ill-structured slaat echter niet op het feit, dat de opdrachten niet gestructureerd zouden mogen worden. Het is zelfs een vereiste. Als de leerlingen nog niet beschikken over strategieën en vaardigheden moet de opdracht gestructureerd zijn. In de loop van de tijd kan de structurering afnemen naar gelang strategieën en vaardigheden daartoe aanleiding geven.

Het probleem oplosproces kan in zes subprocessen worden onderscheiden (Jonassen, 1997):

1. Beschrijf het probleem. Wat wordt verwacht? Welke kennis is nodig?
2. Verzamel en onderzoek verschillende opties van de belanghebbers. Breid benodigde kennis uit.
3. Zoek mogelijke oplossingen.
4. Onderzoek de mogelijkheid van de verschillende oplossingen door het verzamelen van argumenten.
5. Maak een afweging van de verschillende oplossingen ten aanzien van het gestelde probleem.
6. Stel de oplossing vast.

Praktijk

Wij hebben de theorie omgezet in praktijk door drie opdrachten voor Economie vmbo-t te maken en wel bij de onderwerpen *Inkomsten of uitgaven* en *Heb jij nog wat te koop*, onderwerpen waarmee de meeste methoden voor vmbo-t beginnen. De bedoeling was tevens om de wat ingewikkelde sub-processen al werkend om te zetten in een eenvoudiger stappenplan, waar leraren steun aan hebben bij het maken van contextgerichte probleemopdrachten.

Ervaringen

Rianne beschrijft haar ervaringen als volgt:

Proces

Na me verdiept te hebben in de eisen waaraan een context-conceptopdracht moet voldoen had ik vastgesteld dat er sprake is van een context-conceptopdracht als de opdracht:

- de leerlingen uitdaagt te werken aan een probleem
- meerdere goede oplossingen kent

- op meerdere manieren door de leerlingen opgelost kan worden
- leerlingen laat samen werken
- de leerlingen door het oplossen van het probleem in een gegeven context al werkende concepten aanleert.

Met deze lijst ben ik aan het werk gegaan. Ik heb een lesmethode bestudeerd, gekeken welke eindtermen bij een bepaalde exameneenheid horen, een context bedacht waarin zo veel mogelijk eindtermen van de exameneenheid zouden passen.

Vervolgens heb ik leerdoelen opgesteld en toen ging het fout. Ik ging er vanuit dat mijn doel van de opdracht was dat de leerlingen de betekenis van de begrippen zouden leren kennen en daarmee om zouden kunnen gaan. Het is voor mij een leerproces geweest om in te zien dat het leerdoel van een contextgerichte opdracht is: 'leerlingen kunnen binnen een gegeven context handelen'. Ze gebruiken hierbij concepten, leren nieuwe concepten kennen, maar kennen misschien nog niet de juiste benamingen van de concepten. De leerlingen zullen snel hiertoe in staat zijn, omdat ze al kennis gemaakt hebben met een context en de concepten.

Concreet betekent dit dat ik met het onderwerp budgetplan aan de slag ging. Ik stelde onder andere als doel dat de leerlingen de begrippen vaste lasten, dagelijkse uitgaven en incidentele uitgaven zouden kunnen omschrijven. Ze zouden dit dan wel in een gegeven context doen, maar toch zou het begrip snel in de opdracht geïntroduceerd worden. Ik heb geleerd, dit was moeilijk, om deze begrippen niet te geven. De leerlingen komen tijdens het maken van de opdracht erachter dat er uitgaven zijn die ze 'dagelijks', 'regelmatig' en 'soms' doen. Ook komen ze erachter op welke uitgaven ze makkelijk kunnen bezuinigen en welke niet. Ze hebben met de materie gewerkt, ze kunnen er in gegeven contexten mee werken. De leerlingen weten misschien alleen nog niet dat de uitgave die regelmatig terug komt ook wel vaste lasten genoemd wordt. Maar die koppeling is snel gemaakt. Leerlingen kunnen met de contexten omgaan en dat vind ik een waardevol doel.

Stappenplan

Na de eerste opdracht geschreven te hebben, vond ik het makkelijker de volgende opdrachten te schrijven. In hoofdlijnen doorloop ik steeds de volgende stappen voor het ontwerpen van een context-conceptopdracht:

- Het kiezen van een onderwerp.

- Het maken van een conceptmap.
- Met behulp van de conceptmap zoeken naar een context waarin de leerlingen onbewust te maken krijgen met de concepten die van belang zijn. Het is belangrijk dat de context bestaat uit een praktijkprobleem dat door de leerlingen ook ervaren wordt als een probleem.
- Concepten kiezen die minimaal in de context (verborgen) aan bod moeten komen.
- Ruwe schets van de opdracht maken. Hierbij letten op:
 - De leerlingen werken samen aan het probleem.
 - De leerlingen moeten soms advies vragen aan een expert. Hierbij kan gedacht worden aan een ouder, docent, verkoper enz.
 - Er is niet één antwoord of één oplossing goed.
 - De opdracht kan op meerdere manieren opgelost worden.
 - Bij het maken van de opdracht wordt een beroep gedaan op de oplossingsvaardigheden van de leerlingen en ontwikkelen ze deze verder.
 - Opdracht nauwgezet uitwerken. Het is goed om hierbij na te denken over de mate waarin de leerlingen in staat zijn zelf tot een oplossing van het probleem te komen en in hoeverre ze geholpen moeten worden met bijvoorbeeld het geven van een aantal deelvragen, een schema waar ze hun antwoorden in kunnen structureren of iets anders om uiteindelijk tot een oplossing van het probleem te komen.
 - Bedenken van een voor leerlingen interessant product.

Wij hopen dat leraren in vmbo-t met de gemaakte opdrachten gaan werken en ons berichten over hun ervaringen ermee.

Ook hopen wij, dat leraren gestimuleerd worden om aan de gang te gaan met eigen gemaakte opdrachten, die wij graag aan de onze toevoegen op de website van het Landelijk Expertisecentrum Economie en Handel.

Lenie Kneppers

Rianne van der Lugt

2 OPDRACHT 1

MAAKT

GELD

GELUKKIG??

Rijk worden willen we toch allemaal? Maar worden we er ook gelukkig van?

Dat is nog maar de vraag!

Sommige mensen zijn door het hebben van geld erg ongelukkig geworden. Andere mensen zijn niet rijk en toch gelukkig.

Het hangt er kennelijk maar vanaf hoe je met geld omgaat.

Daarom gaan jullie onderzoek doen om te ontdekken wat goed omgaan met veel of weinig geld betekent.

Met als doel dat je zelf goed kunt omgaan met geld en dat je met veel of met weinig erg gelukkig bent!

Aan de slag!

2.1 Leerlingmateriaal

2.1.1 Hoe ga je met je geld om? Het interview

Introductie

Ongeveer elf lessen ga je samen met iemand uit je klas werken aan de opdracht: *'Hoe ga je met je geld om?'*

De opdracht bestaat uit vier losse opdrachten die betrekking hebben op elkaar:

- *Hoe ga je met je geld om?: Het interview*
- *Hoe ge je met je geld om?: De film*
- *Hoe ga je met je geld om?: Het advies*
- *Hoe ga je met je geld om?: Het resultaat*

De hele opdracht heeft als doel inzicht te krijgen in de manier waarop jongeren met geld omgaan. Ook leer je wat nu wel en niet handig is als het gaat om het omgaan met geld. Uiteindelijk ben je in staat jongeren een advies te geven over de manier waarop zij met hun inkomsten en uitgaven omgaan.

In veel opdrachten staat niet nauwkeurig beschreven wat er precies van je verwacht wordt. Je mag samen met een klasgenoot een manier bedenken waarmee jullie het beste datgene kunnen uitvoeren wat er gevraagd

wordt. Dit betekent dat jullie uitwerkingen op de vragen er waarschijnlijk heel anders uit zullen zien dan de uitwerkingen op de vragen van één van de andere groepen. Als jullie dit zien, twijfel dan niet aan jullie eigen resultaat. Het is juist de bedoeling dat er verschillende uitwerkingen op de opdrachten komen.

In *‘Hoe ga je met je geld om?: Het interview’* maak je kennis met de inkomsten en uitgaven van jongeren.

Tijd

Voor de opdracht *‘Hoe ga je met je geld om?: Het interview’* heb je drie uur de tijd. De tijd is als volgt verdeeld over de vragen:

- Vraag A en E: 120 minuten. Eén lesuur van de lessen economie is voor deze vragen beschikbaar. De rest van de benodigde tijd is huiswerk. Waarschijnlijk zullen de interviews (gedeeltelijk) buiten de lessen gehouden worden.
- Vraag F en G: 60 minuten

Wat je nodig hebt

Materiaal om interviews die jullie gaan afnemen vast te leggen.

Een plastic mapje waar je al het materiaal van de opdracht *‘Hoe ga je met je geld om’* in kunt stoppen.

Aan de slag

- A. Vorm een groep met iemand. Geef dit door aan jullie docent.

Jullie gaan met zijn tweeën minimaal drie jongeren interviewen. Met jongeren wordt bedoeld mensen tussen 16 en 18 jaar. De jongeren hoeven niet bij jou op school te zitten.

Jullie moeten er voor zorgen dat het interview vast komt te liggen. Hiermee wordt bedoeld dat jullie beschikken over de antwoorden van de geïnterviewde personen na het afnemen van het interview. (Een enquête is geen interview).

Jullie willen te weten komen of deze jongeren maandelijks geld genoeg hebben om hun uitgaven die ze willen doen ook kunnen doen, waar ze geld aan uit geven, of ze geld tekort komen of precies geld genoeg hebben en wat ze doen met het geld dat ze over hebben of hoe ze het hebben van te weinig geld oplossen.

Als hulp voor het maken van het interview zijn de onderstaande vragen gegeven. Jullie mogen het interview aanvullen met andere vragen die jullie belangrijk vinden.

Interviewvragen:

1. Hoeveel zakgeld krijg je?
 - Is dit per week/per maand?
2. Verdien je nog wat bij?
 - Zo ja, hoeveel per week/maand?
3. Wat moet je allemaal van het geld dat je binnenkrijgt betalen?
 - Hoeveel euro is dit per week/maand?
4. Wat wil je nog betalen van het geld dat je binnenkrijgt?
 - Hoeveel euro is dit per week/maand?
5. Zijn er nog dingen waarvoor je spaart?
 - Hoeveel euro kost datgene waarvoor je spaart?
 - Over hoeveel maanden wil je datgene kopen waarvoor je spaart?
6. Kom je altijd uit met je geld?
 - Hoe vaak kom je wel uit met je geld?
 - Hoe vaak kom je niet uit met je geld?
 - Als je niet uit komt met je geld, hoeveel geld kom je dan tekort?
7. Wat doe je met je geld als je geld overhoudt?
8. Hoe los je het op als je geld tekort komt?
9. Heb je schulden?
 - Hoeveel schulden heb je?
 - Hoe ben je van plan de schulden terug te betalen?
10.
11.
12.

- B. Maak samen op de computer een plan voor het afnemen van de interviews.

In het plan moeten jullie minimaal nadenken over het volgende:

- Welke drie jongeren willen jullie interviewen?
- Wanneer willen jullie de interviews afnemen?
- Welke vragen willen jullie stellen aan de jongeren?
- Op welke manier leggen jullie het interview vast? (Dus: Hoe

zorgen jullie ervoor dat je een goed overzicht hebt over de gegeven antwoorden als je die over een paar weken nog nodig hebt?).

- Wie voert welke taak uit?
-

- C. Print het plan drie keer uit.
- D. Stop beiden één uitgeprint plan in je mapje en geef één uitgeprint plan aan jullie docent.
- E. Neem de interviews af.
- F. Maak van ieder geïnterviewd persoon een overzicht op een A4. Dit overzicht moet minstens de volgende informatie bevatten:
1. Overzicht van de inkomsten en uitgaven van de geïnterviewde persoon per periode.
 2. Een beschrijving van wat jullie opvalt in de inkomsten en uitgaven van de geïnterviewde persoon.
- Het resultaat is dus 3 A4-tjes.
- G. De 3 A4-tjes leveren jullie in bij jullie docent.

2.1.2 Hoe ga je met je geld om? De film

Introductie

De vorige twee lessen heb je samen met een klasgenoot interviews afgenomen en hebben jullie onder andere gekeken naar opvallende zaken in de inkomsten en/of uitgaven van de geïnterviewde personen. Wellicht heeft één van de geïnterviewde personen geldproblemen.

Het NIBUD, Nationaal Instituut Budgetvoorlichting, doet onder andere onderzoek naar de inkomsten en uitgaven van scholieren.

Hieronder staat een klein gedeelte van het onderzoek weergegeven (Nibud, 2011).

Scholieren hebben gemiddeld 103 euro per maand te besteden. Dit is fors minder dan twee jaar geleden. Toen had een scholier gemiddeld 144 euro te besteden.

Scholieren hebben verschillende inkomstenbronnen. Ze krijgen geld van hun ouders, maar verdienen ook zelf geld met baantjes.

Meisjes hebben een hoger inkomen dan jongens. Meisjes hebben gemiddeld 108 euro per maand te besteden en jongens 99 euro. Meisjes krijgen vaker dan jongens kledinggeld en belgeld. Ook hebben iets meer meisjes dan jongens een baantje.

Van de scholieren krijgt 88 procent zakgeld, 35 procent krijgt kledinggeld en 59 procent belgeld. Het percentage scholieren dat zak- en belgeld krijgt is licht gestegen ten opzichte van 2008-2009 (respectievelijk 2 en 6 procentpunt), maar het percentage scholieren dat kledinggeld krijgt is gedaald met 6 procentpunt.

<i>Percentage scholieren dat wel eens geld te kort komt, naar geslacht</i>			
	Jongens (%)	Meisjes (%)	Totaal (%)
Vaak	6	8	7
Soms	30	36	33
Nooit	63	57	60

Volgens het Nibud komt het regelmatig voor dat jongeren geld te kort komen. Ze zullen hier dan een oplossing voor moeten vinden.

Nog relatief weinig scholieren op het voortgezet onderwijs hebben zorgelijke geldproblemen. Studenten op het MBO hebben dit veel meer. (Jongeren en schulden, z.d.).

In *'Hoe ga je met je geld om?: De film'* maak je kennis met jongeren met geldproblemen en gaan jullie op zoek naar oplossingen om uit de geldproblemen te komen.

Tijd

Vraag A t/m E: 60 minuten

Vraag F t/m L: 180 minuten

Wat je nodig hebt

Beschikking over een computer met internetverbinding voor het opzoeken van een filmpje.

Schema 'Oplossen van geldproblemen' om antwoorden op sommige vragen in te kunnen vullen. Jullie docent zal dit uitdelen.

Aan de slag

De docent heeft alle gemaakte A4-tjes over de geïnterviewde personen opgehangen in de klas.

Het Nibud heeft onderzoek gedaan naar hoe vaak scholieren geld tekort komen. Dit heeft het volgende resultaat opgeleverd.

<i>Percentage scholieren dat wel eens geld te kort komt, naar geslacht</i>			
	Jongens (%)	Meisjes (%)	Totaal (%)
Vaak	6	8	7
Soms	30	36	33
Nooit	63	57	60

- A. Bereken of de resultaten van het Nibud overeenkomen met de resultaten van jullie klas.

Om dit te berekenen vul je onderstaande tabellen in.

<i>Aantal geïnterviewde scholieren dat wel eens geld te kort komt, naar geslacht</i>			
	Aantal jongens	Aantal meisjes	Totaal
Vaak			
Soms			
Nooit			
Totaal			

<i>Percentage geïnterviewde scholieren dat wel eens geld te kort komt, naar geslacht</i>			
	Jongens (%)	Meisjes (%)	Totaal (%)
Vaak			
Soms			
Nooit			

- B. Kloppen de resultaten van jullie klas welke jullie berekend hebben met het resultaat van het Nibud? Waarom wel? Waarom niet?
- C. Als de resultaten wel overeenkomen met de resultaten van het Nibud schrijft één van jullie de redenen waarom dit wel klopt op het linkerbord.
 Als de resultaten niet overeenkomen met de resultaten van het Nibud schrijft één van jullie de redenen waarom dit niet klopt op het rechterbord.
 Jullie docent zal klassikaal deze antwoorden doorspreken.
- D. Jullie docent laat een filmpje zien over een jongere die geldproblemen heeft
 (www.youtube.com/watch?v=km7Pkn3s_qA&feature=related).
 Geef tijdens het kijken antwoord op de volgende vragen:

1. Wat zijn de oorzaken van het geldprobleem van de jongere uit het filmpje?
2. Op welke manier zou de jongere uit het filmpje zijn geldproblemen kunnen oplossen?

Je kunt hiervoor ook het materiaal gebruiken wat de docent heeft uitgedeeld: 'Money mindsets'.

De antwoorden kunnen jullie schrijven in het schema 'Oplossen van geldproblemen' twee bladzijden verderop.

- E. De docent bespreekt met jullie de oorzaken van de geldproblemen en de oplossingen daarvoor van de jongere uit het filmpje. Als er goede antwoorden worden genoemd welke jullie nog niet hadden schrijf die dan in jullie schema 'Oplossen van geldproblemen' op de volgende bladzijde.
- F. Zoek met je klasgenoot met wie je samenwerkt twee filmpjes die oplossingen geven aan jongeren met geldproblemen.
- G. Schrijf de oplossingen voor geldproblemen uit de filmpjes in het schema 'Oplossen van geldproblemen.' Schrijf in het schema ook de hyperlink van het filmpje op en geef in het schema aan of jullie het wel of geen goed filmpje vinden.
- H. Maak een presentatie waarin de door jullie gevonden oplossingen voor geldproblemen naar voren komen.
- I. Presenteer de gevonden oplossingen voor geldproblemen aan de klas.
- J. Iedere groep presenteert zijn/haar gevonden oplossingen voor geldproblemen aan de klas. Schrijf de oplossingen die jullie nog niet hadden in het schema 'Oplossen van geldproblemen.'
- K. Maak een A4-tje voor de jongeren uit het filmpje dat de docent heeft laten zien met daarin:
 - beschrijving van het probleem van de jongere
 - advies voor de jongere om uit de geldproblemen te raken.
 - hoe jullie denken dat de jongere op jullie advies zal reageren.

L. Lever het A4-tje in bij jullie docent.

SCHEMA: OPLOSSEN VAN GELDPROBLEMEN	
Vraag D.1. Oorzaken van de geldproblemen van de jongere uit het filmpje.	
Vraag D.2. Door jullie bedachte oplossingen voor de geldproblemen van de jongere uit het filmpje.	
Vraag E Door andere leerlingen bedachte oplossingen voor de geldproblemen van de jongere uit het filmpje.	
Vraag G Oplossingen voor geldproblemen uit de filmpjes.	FILMPJE 1
	Link filmpje:
	Oplossingen die in het filmpje worden genoemd:
	Wij vinden dat het filmpje goede oplossingen geeft: ja/matig/nee*

	(*het goede antwoord omcirkelen).
	FILMPJE 2
	Link filmpje:
	Oplossingen die in het filmpje worden genoemd:
	Wij vinden dat het filmpje goede oplossingen geeft: ja/matig/nee* (*het goede antwoord omcirkelen).
Vraag J Oplossingen voor geldproblemen uit de presentaties.	

2.1.3. Hoe ga je met je geld om? Het advies

Introductie

In één van de eerste lessen hebben jullie een interview gehouden met minimaal 3 jongeren tussen de 16 en 18 jaar. Jullie hebben onder andere gevraagd naar de inkomsten en de uitgaven van de jongeren. Vervolgens hebben jullie een A4-tje per geïnterviewde jongere gemaakt met een overzicht van de inkomsten en uitgaven van de jongere en de zaken die jullie zijn opgevallen toen jullie naar de inkomsten en uitgaven keken. De vorige vier lessen hebben jullie verder kennis gemaakt met geldproblemen en het oplossen daarvan. Jullie hebben een filmpje gezien over een jongere met geldproblemen. Jullie hebben gezocht naar filmpjes welke oplossingen geven voor geldproblemen en tips om geldproblemen te voorkomen. Vervolgens hebben jullie het probleem beschreven van de jongere uit het filmpje dat de docent heeft laten zien en een advies aan de jongere gegeven om uit haar geldproblemen te komen.

De komende drie lessen van de serie *'Hoe ga je met je geld om?'* werken jullie aan een advies voor één van de door jullie geïnterviewde jongeren.

Tijd

- Vraag A: 30 minuten
- Vraag B t/m D: 60 minuten
- Vraag E t/m G: 90 minuten

Wat je nodig hebt

De eindproducten van de twee voorgaande opdrachten:

- *'Hoe ga je met je geld om?: Het interview'*: De drie A4-tjes met daarop de inkomsten, de uitgaven van de drie personen die jullie geïnterviewd hebben en de dingen die jullie in die inkomsten en uitgaven vonden opvallen.
- *'Hoe ga je met je geld om?: De film'*: Beschrijving van een persoon met geldproblemen die jullie hebben gezien in een filmpje. Het advies over haar omgaan met geld en de reactie die jullie van deze persoon verwachten op het advies dat jullie geven. Het door jullie ingevulde schema: 'Oplossen van geldproblemen'.
- Post-it blaadjes. De docent zal deze uitdelen.

Aan de slag

- A. Maak bij het A4-tje van één van de geïnterviewde jongeren een advies over zijn/haar geldgebruik. Lever deze in bij jullie docent.

De docent heeft het A4-tje met daarin het overzicht van de inkomsten en uitgaven, de opvallende zaken over het geldgebruik en het advies over het geldgebruik van iedere groep in de klas opgehangen.

Van de docent krijg je post-it papiertjes in drie verschillende kleuren: roze, geel en groen.

- B. Bekijk met de klasgenoot met wie je steeds samenwerkt de posters van de andere groepen.
- Schrijf op de roze blaadjes wat jullie goed vinden aan het advies.
 - Schrijf op de gele blaadjes wat jullie niet goed vinden aan het advies.
 - Schrijf op de groene blaadjes wat jullie nog missen in het advies.
- C. Schrijf jullie naam onder de blaadjes en schrijf op de blaadjes wie het A4-tje gemaakt heeft.
- D. Als iedereen alle A4-tjes gezien heeft plakken jullie de post-it blaadjes op de juiste A4-tjes.
- E. Verbeter jullie advies na het lezen van de post-it blaadjes die bij jullie A4-tje zijn geplakt.
- F. Geef de geïnterviewde persoon jullie advies over zijn/haar geldgebruik. De vorm waarin jullie dit advies geven mogen jullie zelf bepalen.
- G. Schrijf op het A4-tje waar onder andere het overzicht van de inkomsten en uitgaven van de geïnterviewde persoon staat en het advies een samenvatting van de reactie van de geïnterviewde persoon op jullie advies.

2.1.4. Hoe ga je met je geld om? Het resultaat

Introductie

Dit is het laatste onderdeel van de opdracht '*Hoe ga je met je geld om?*'. In deze opdracht zullen jullie een eindresultaat maken waarin verzameld wordt wat jullie gedaan en geleerd hebben.

Tijd

- Vraag A: minimaal 120 minuten. De benodigde tijd is afhankelijk van de door jullie gekozen presentatievorm.

Wat je nodig hebt

- '*Hoe ga je met je geld om?: Het interview*' en '*Hoe ga je met je geld om?: Het advies*':
De drie A4-tjes met daarop de inkomsten, de uitgaven van de drie personen die jullie geïnterviewd hebben, de dingen die jullie in die inkomsten en uitgaven vonden opvallen en het advies wat jullie uitgebracht hebben met een reactie van de geïnterviewde op dit advies. Het advies is uitgebracht aan één geïnterviewd persoon.
- '*Hoe ga je met je geld om?: De film*': Beschrijving van een persoon met geldproblemen die jullie hebben gezien in een filmpje. Het advies over zijn omgaan met geld en de reactie die jullie van deze persoon verwachten op het advies dat jullie geven.
Het door jullie ingevulde schema: 'Oplossen van geldproblemen'.

Aan de slag

- A. Maak een filmpje, poster of kies een andere creatieve presentatievorm. In het filmpje, poster of de door jullie gekozen vorm geven jullie het volgende minimaal weer:
 - Korte situatieschets over het omgaan met geld van de door jullie geïnterviewde persoon aan wie jullie ook een advies hebben gegeven.
 - Advies aan de door jullie geïnterviewde persoon aan wie jullie ook een advies hebben gegeven.
 - Reactie van de geïnterviewde persoon op jullie advies.

- Wat zouden jullie een volgende keer anders doen bij het maken van de opdracht?
- Hoe jullie vinden dat jullie zelf omgaan met geld:
 - o Wat doe je goed?
 - o Wat zou je beter kunnen doen?

Bronnenlijst

Nationaal Instituut Budgetvoorlichting (2011). *Nibud Scholierenonderzoek 2010-2011*. Geraadpleegd op 21 maart 2012, van www.nibud.nl/fileadmin/user_upload/Documenten/PDF/onderzoeken/Nibud_Scholierenonderzoek_2010-2011.pdf

Nationaal Instituut Budgetvoorlichting. (z.d.). Geraadpleegd op 21 maart 2012, van www.nibud.nl/kennis-diensten/schuldpreventie/jongeren.html

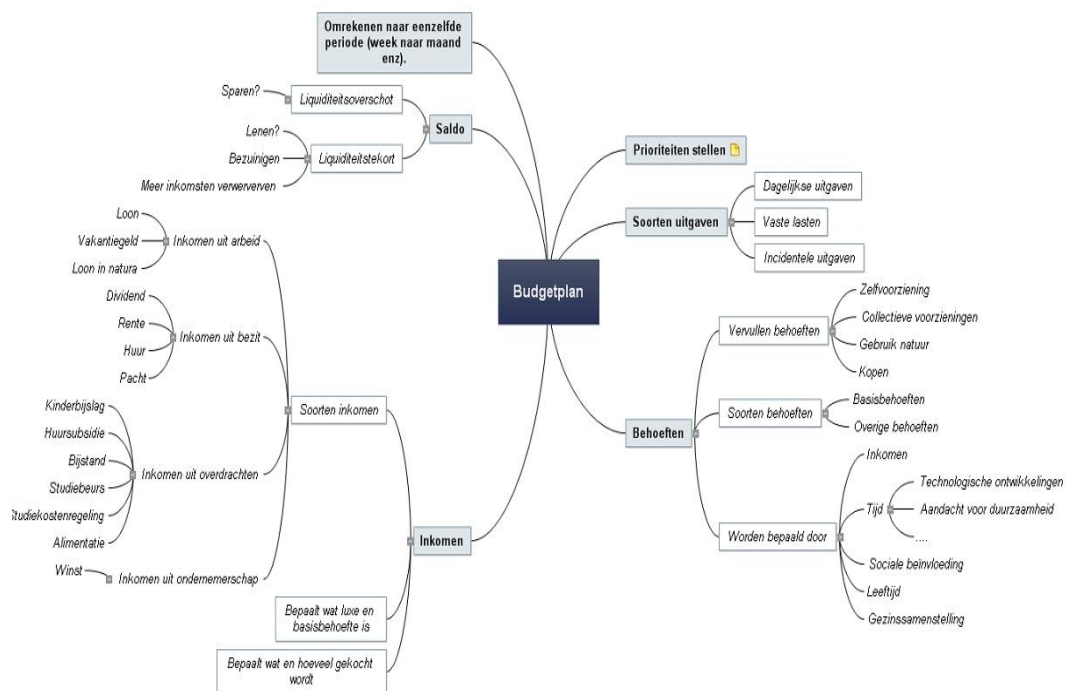
2.2. Docenteninformatie

De contextopdracht ‘Hoe ga je met je geld om?’ bestaat uit vier opdrachten. De opdracht is geschreven voor VMBO-tl klas 3 en sluit aan bij de exameneenheid consumptie.

In de docenteninformatie staat per opdracht beschreven:

- De leerdoelen van de opdracht.
- Hoeveel tijd de opdracht in beslag neemt in de onverkorte versie. De tijd staat weergegeven in lesuren en uren huiswerk. Bij een lesuur is van een uur van 60 minuten uitgegaan. De opdrachten zijn ook goed uitvoerbaar als een lesuur 50 minuten bevat. Onder een uur huiswerk wordt een uur van 60 minuten verstaan.
- Hoeveel tijd de opdracht in beslag neemt in de verkorte versie.
- Welke aanpassingen er moeten plaatsvinden voor het uitvoeren van de verkorte versie.
- Welke voorbereidingen de docent moet treffen voor het kunnen uitvoeren van de opdracht.

Deze docenteninformatie geeft een mogelijkheid om de opdracht in minder uur uit te voeren. Er wordt dan geadviseerd sommige delen van de opdracht over te slaan. Als hiervoor wordt gekozen moet de docent zich er van bewust zijn dat er minder samenwerkend geleerd wordt. De docent kiest dan voor efficiëntie en daarmee worden onderdelen zoals het beoordelen van elkaars antwoorden, het bijstellen van de antwoorden naar aanleiding van ontvangen feedback overgeslagen.

Overzicht leergebied budgetplan

2.2.1. Hoe ga je met je geld om? Het interview

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Interviewvragen opstellen.
- Samen een taakverdeling maken: een evenredige inspanning van ieder; met optimaal gebruikmaking van expertise en vaardigheden van ieder.
- Een tijdsplanning maken en eventueel bijsturen.
- Een interview afnemen.
- een interview vastleggen.
- een interview verwerken.
- De volgende soorten inkomsten uitleggen en er voorbeelden van geven:
 - inkomsten die iedere periode terugkomen of ontvangen worden
 - inkomsten waarvoor een tegenprestatie geleverd moet worden
 - inkomsten waar geen tegenprestatie voor hoeft te worden geleverd.
- De verschillen aangeven tussen vaste lasten, dagelijkse uitgaven en incidentele uitgaven.
- Uitgaven die noodzakelijk zijn onderscheiden van uitgaven die niet tot de basisbehoeften behoren en voorbeelden geven.
- Bedragen omrekenen naar een vaste periode zoals van week naar maand.
- Een aantal manieren noemen om het hebben van een tekort aan geld te voorkomen of op te lossen.
- Aangeven op welke wijze kan worden omgegaan met een overschot aan geld.
- Uitleggen wat economen verstaan onder sparen en kunnen uitleggen wat voor- en nadelen zijn van sparen voor een uitgave.
- Uitleggen wat schulden zijn en kunnen nut en gevaar van schulden uitleggen met voorbeelden.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m E	1	1	
F, G	1	0	
Totaal	2	1	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m E	1	1	De leerlingen maken in vergelijking met de onverkorte opdracht bij opdracht F,G de opdracht als huiswerk in plaats van in de les.
F, G	0	1	
Totaal	1	2	

Aanpassingen verkorte opdracht

Er zijn geen aanpassingen nodig.

Voorbereidingen

- Opdracht(en) gekopieerd in een mapje.
- Reserveren van computers. In opdracht B maken de leerlingen een plan van aanpak en maken de interviewvragen definitief. In de opdracht staat beschreven dat dit op de computer gemaakt moet worden. Dit is niet een vereiste. De leerlingen kunnen dit ook uitschrijven.
- Wit A4-papier en materiaal om een A4 te maken. Denk aan stiften, kleurpotloden e.d. In opdracht F maken de leerlingen van ieder geïnterviewd persoon een overzicht. De docent kan er voor kiezen of dit door de leerlingen 'kleurrijk' met de hand door de leerlingen wordt gemaakt of dat ze dit op de computer mogen maken.

2.2.2. Hoe ga je met je geld om? De film

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Percentages berekenen van verzamelde aantallen.
- Percentages met elkaar vergelijken.
- Motiveren waarom berekende percentages uit eigen verzamelde data kunnen afwijken van de percentages uit een onderzoek.
- Oorzaken van het hebben van een geldtekort beschrijven.
- Mogelijke oplossingen voor het hebben van een geldtekort uit kunnen leggen:
 - Bezuinigen
 - Prioriteiten stellen
 - Zelfvoorziening
 - Zorgen voor meer inkomsten
 - Begroting
 - Budgetteren
- Concluderen wat de juiste oplossingen voor geldproblemen in een gegeven context is.
- Filmpjes op het internet zoeken over een bepaald onderwerp.
- Geschiktheid van gevonden filmpje beoordelen.
- Benodigde informatie uit een filmpje selecteren.
- Een presentatie maken.
- Een presentatie houden.
- Zich inleven in de problematiek van een ander.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lessen	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m E	1	0	Voor opdracht D kunnen de leerlingen gebruik maken van materiaal van het Nibud: 'Money mindsets'.
F t/m L	3	0	
Totaal	4	0	

Verkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lessen	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
D t/m G	1	1	Opdracht A t/m C, H t/m L kunnen overgeslagen worden. Opdracht D en E moeten tijdens de les gedaan worden. Opdracht F en G kunnen de leerlingen ook als huiswerkopdracht maken.
Totaal	1	1	Voor opdracht D kunnen de leerlingen gebruik maken van materiaal van het Nibud: 'Money mindsets' (www.nibud.nl/fileadmin/user_upload/Documenten/PDF/2011/Moneymindsets-WWJB.pdf)

Aanpassingen verkorte opdracht

- Opdracht A t/m C, H, I en J uit het leerlingenmateriaal verwijderen.
- Het schema: 'Oplossen van geldproblemen' aanpassen. Uit dit schema moet het onderdeel van vraag J verwijderd worden.
- Beschikking hebben over een computer met beamer om een filmpje van You Tube aan de leerlingen te laten zien.

Vorbereidingen

- Opdracht inclusief schema: 'Oplossen van geldproblemen' voor de leerlingen kopiëren.
- Beschikking hebben over een computer met beamer om een filmpje van You Tube aan de leerlingen te laten zien.
- Zorgen dat leerlingen tijdens de les kunnen beschikken over een computer met internetverbinding.
- Als er voor de onverkorte versie wordt gekozen is er materiaal nodig waarmee de leerlingen een presentatie kunnen maken.
- Als er voor de onverkorte versie wordt gekozen is er wit A4-papier nodig en materiaal nodig om een A4 te maken. Denk aan stiften, kleurpotloden e.d. In opdracht K maken de leerlingen over de persoon uit het filmpje een A4-tje.

2.2.3. Hoe ga je met je geld om? Het advies

Leerdoelen

- Oorzaken van het hebben van een geldtekort beschrijven.
- Mogelijke oplossingen voor het hebben van een geldtekort uit kunnen leggen:
 - Bezuinigen
 - Prioriteiten stellen
 - Zelfvoorziening
 - Zorgen voor meer inkomsten
 - Begroting
 - Budgetteren
- Concluderen wat de juiste oplossingen voor geldproblemen in een gegeven context is en dit onderbouwd kunnen communiceren.
- Oplossingen van medeleerlingen bekritisieren en dit communiceren naar medeleerlingen.
- Eigen oplossingen bijstellen naar aanleiding van ontvangen feedback.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
<i>Opdracht</i>	<i>Aantal lesuren</i>	<i>Aantal uur huiswerk</i>	<i>Opmerkingen</i>
A t/m E	2	0	
F, G	0	1	
Totaal	2	1	

Verkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A, F, G	1	0	Vraag F is het geven van het advies aan de geïnterviewde. Dit is waarschijnlijk niet uitvoerbaar in de les en zal dus huiswerk worden. Vraag F moet wel eerst gedaan zijn voordat vraag G gedaan kan worden. Het is aan te bevelen vraag A te koppelen aan de vorige les en vraag G te koppelen aan de volgende les.
Totaal	1	0	

Aanpassingen verkorte opdracht

Opdracht B t/m E uit het leerlingenmateriaal verwijderen.

Vorbereidingen

- Opdracht voor de leerlingen kopiëren.
- Post-it blaadjes in drie verschillende kleuren. In de opdracht wordt gesproken over roze, gele en groene blaadjes.
- Materiaal dat de leerlingen in vorige lessen hebben gemaakt meenemen:
 - Drie A4-tjes per groepje die de leerlingen hebben gemaakt over de jongeren die ze geïnterviewd hebben.
 - Schema waarin de leerlingen de oplossingen voor geldproblemen hebben beschreven.

2.2.4. Hoe ga je met je geld om? Het resultaat

Leerdoelen

Leerlingen kunnen:

- Reflecteren op eigen werk.
- Reflecteren op groepswerk.
- Alle verzamelde informatie verwerken tot een presentatie.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A	←3→		De opdracht kan als huis- werk gemaakt worden, in de les of een combinatie van beiden.
Totaal	←3→		

Verkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A	←1→		De opdracht kan als huiswerk gemaakt worden, in de les of een combinatie van beiden.
Totaal	←1→		

Aanpassingen verkorte opdracht

De opdracht is het maken van een creatieve presentatie. Het is aan de leerlingen te bepalen wat ze daaronder verstaan. De docent kan ook een eenvoudige presentatievorm welke weinig tijd kost voorschrijven en dan is de opdracht haalbaar in één uur.

Vorbereidingen

- Opdracht voor de leerlingen kopiëren.
- Eventueel materiaal beschikbaar stellen voor de leerlingen waarmee ze een creatieve presentatie kunnen maken.

- **Materiaal dat de leerlingen in vorige lessen hebben gemaakt meenemen:**
 - Drie A4-tjes per groepje die de leerlingen hebben gemaakt over de jongeren die ze geïnterviewd hebben.
 - Schema waarin de leerlingen de oplossingen voor geldproblemen hebben beschreven.
 - Het advies over het omgaan met geld aan één geïnterviewd persoon met daarbij zijn/haar reactie.

3. Opdracht 2

Kan ik
dat
ook
kopen?

Iedereen wil toch eigenlijk zo veel mogelijk hebben?

- De nieuwste mobiel.
- Een nieuwe labtop.
- Een nieuwe scooter
- Een rijbewijs als je 18 bent
- Een.....

En ga zo maar door.

Maar waarvan moet je dit allemaal betalen?

Om hier achter te komen ga je onderzoek doen naar manieren waarop je deze dure producten kunt kopen. En je onderzoekt of het wel verstandig is om de producten op die gevonden manieren te kopen.

Aan de slag!

3.1. Leerlingmateriaal

3.1.1. Kan ik de telefoon kopen? De telefoon

Introductie

Ongeveer 7 lessen werk je samen met iemand uit de klas aan de lessenserie: *‘Kan ik de telefoon kopen?’*.

De lessenserie bestaat uit 5 losse opdrachten die betrekking hebben op elkaar:

- *Kan ik de telefoon kopen?: De telefoon.*
- *Kan ik de telefoon kopen?: Geld verdienen.*
- *Kan ik de telefoon kopen?: Geld lenen.*
- *Kan ik de telefoon kopen?: Wat vinden anderen?*
- *Kan ik de telefoon kopen?: Het advies.*

Aan het einde van de lessenserie *‘Kan ik de telefoon kopen?’* maken jullie een advieskrant voor jongeren. Jullie geven daarin een advies over op welke manier jongeren over dure producten kunnen beschikken die ze graag willen hebben. In dit advies komt ook naar voren of ze die wel of niet moeten aanschaffen en wanneer ze dit wel of niet moeten doen. Om uiteindelijk een advies aan jongeren te kunnen geven zullen jullie eerst zelf onderzoeken of jullie zelf een nieuwe mobiele telefoon kunnen kopen en van welk geld dit mogelijk is. Het antwoord op deze vragen kunnen jullie uiteindelijk gebruiken in jullie advieskrant.

Tijd

Vraag A t/m G: 120 minuten.

Vraag H en I: minimaal 60 minuten. De benodigde tijd is afhankelijk van de wijze waarop de voorkant van de advieskrant wordt vormgegeven.

Wat je nodig hebt

- Computer met internetverbinding.
- Antwoordformulier welke hoort bij deze opdracht voor het invullen van de antwoorden op enkele vragen.
- Materiaal om de voorkant van de advieskrant te maken.

Aan de slag

- A. Vorm een groepje met iemand en geef dit door aan jullie docent.

Jullie gaan op zoek naar een mobiele telefoon die jullie graag zouden willen hebben. Nu bestaat er veel verschil tussen de ene telefoon en de andere telefoon. Om tot een goede keus te komen is het belangrijk dat jullie eerst weten aan welke eisen de telefoon moet voldoen die jullie graag zouden willen hebben.

- B. Vul in het schema op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort in aan welke eisen jullie telefoon moet voldoen.
- C. Zoek op internet, in een winkel of op een andere manier naar telefoons die jullie misschien wel zouden willen hebben. Vul deze telefoons in bij 'telefoon merk: ' in het op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort en zet vervolgens een kruisje bij de telefoon en de door jullie gestelde eis als de telefoon over de door jullie gestelde eis beschikt.
- D. Kies aan de hand van het ingevulde schema op het antwoordformulier welke telefoon jullie willen kopen en leg uit waarom jullie voor deze telefoon kiezen. (Jullie hoeven nog niet op de prijs van de telefoon te letten).
- E. Jullie gaan nu bekijken waar jullie de telefoon gaan kopen. Jullie gaan op zoek naar minimaal 3 winkels en/of webshops waar jullie de telefoon kopen. Om tot de keus te komen bij welke winkel jullie de telefoon kopen willen jullie eerst weten wat de voordelen en nadelen zijn van het kopen van de telefoon bij een bepaalde winkel en/of webshop.
- Vul om tot het antwoord van vraag E te komen in het schema in.

- F. Besluit bij welke winkel jullie de telefoon willen kopen en wat de telefoon kost. Schrijf het antwoord op in het schema dat op het antwoordformulier van deze opgave staat.

Jullie hebben bepaald welke mobiele telefoon jullie willen kopen, waar jullie deze willen kopen. Je weet dan ook wat de telefoon kost. Zo veel geld heb je niet zo maar.

- G. Zoek naar mogelijke manieren om toch de telefoon te kunnen krijgen. Beoordeel wat de voordelen van deze manieren zijn. Vul daarvoor het schema in dat op het antwoordformulier staat welke bij deze opgave hoort.

Jullie docent laat jullie een overzicht zien van alle manieren die jullie klas heeft verzameld om aan geld voor de mobiele telefoon te komen.

- H. Schrijf manieren om aan geld te komen voor de mobiele telefoon die jullie nog niet hadden in het schema op het antwoordformulier dat bij deze opgave hoort.

- I. Maak alvast een voorkant voor de advieskrant voor jongeren. Jullie mogen zelf bepalen wat de vormgeving van de advieskrant wordt.

Op de voorkant van de advieskrant moet minimaal komen te staan:

- Afbeelding van de mobiele telefoon die jullie willen kopen.
- Belangrijkste kenmerken van de mobiele telefoon die jullie willen kopen.
- Hoeveel euro de mobiele telefoon kost.
- Jullie voor- en achternaam.
- Klas waar jullie in zitten.
- Naam van jullie docent.

3.1.2. Kan ik de telefoon kopen? Geld verdienen

Introductie

Bij de vorige opdracht, *'Kan ik de telefoon kopen?: De telefoon.'* hebben jullie een mobiele telefoon uitgekozen die jullie graag willen hebben. Ook hebben jullie besloten waar jullie deze telefoon willen kopen en weten jullie hoeveel geld deze telefoon kost. Jullie hebben nagedacht over manieren die er zijn om de telefoon te kopen, ondanks dat jullie het geld niet hebben. Dit is ook besproken in de klas.

Eén van de mogelijkheden om de mobiele telefoon te kunnen kopen is te gaan werken en het verdiende geld te sparen.

Bij deze opdracht gaan jullie zoeken naar wat voor werk jullie mogen doen en onderzoeken jullie hoeveel jullie met dit werk zullen verdienen en wat een goede bankrekening is om jullie verdiende geld op te zetten.

Tijd

Vraag A t/m D: 90 minuten, waarvan 30 minuten huiswerk.

Vraag E t/m J: 120 minuten

Wat je nodig hebt

- Twee antwoordformulieren waarop je de antwoorden op de vragen kunt invullen.
- Een computer met internetverbinding, nodig om informatie op te zoeken.

Aan de slag

- A. Zoek uit op internet, bij een uitzendbureau of op een andere manier welke soorten werk jullie mogen doen.
Het antwoord vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.
- B. Leg uit hoeveel tijd jullie per week hebben om te werken.
Het antwoord vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

- C. Zoek een advertentie van werk dat jullie mogen doen, wat jullie leuk vinden om te doen en wat in de door jullie gestelde tijd is te doen. Zet de afbeelding van deze advertentie op het antwoord-formulier dat bij deze opdracht hoort.

Ga er vanuit dat jullie aangenomen zijn voor het werk van de advertentie die jullie bij vraag C hebben uitgezocht. Ga er ook van uit dat jullie het aantal uur kunnen werken dat jullie per week beschikbaar hebben en ingevuld hebben bij vraag B.

- D. Bereken hoeveel geld jullie per maand met het door jullie uitgezochte bijbaantje gaan verdienen als jullie het aantal uren per week werken wat jullie bij vraag B hebben ingevuld.
Het antwoord vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

Het geld dat jullie gaan verdienen met het bijbaantje wordt op een bankrekening gestort. Jullie moeten dan wel een bankrekening hebben. Nu is het niet zo dat een bank maar één soort bankrekening heeft. Er is juist heel veel keus.

- E. Ga op internet op zoek naar een bank en bekijk de verschillende bankrekeningen die de bank heeft. Bekijk een aantal rekeningen die ze hebben en bepaal vervolgens samen wat jullie wel en niet belangrijk vinden aan een bankrekening.
Het antwoord vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.
- F. Jullie gaan met 3 groepjes bij elkaar zitten en jullie bespreken met elkaar wat jullie wel en niet belangrijk vinden aan een rekening. Als jullie tijdens de bespreking nieuwe dingen horen die jullie juist wel of niet belangrijk vinden aan een rekening dan vullen jullie dit aan in het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.
- G. Kies vier rekeningen uit die jullie misschien wel zouden willen hebben.
Deze rekeningen vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij

deze opdracht hoort.

- H. Bekijk of de rekeningen die jullie bij vraag G hebben gekozen de kenmerken hebben die jullie belangrijk vinden aan een bankrekening en bij vraag E hebben bepaald.
Als ze voldoen aan het kenmerk zet je een + en als ze niet aan het kenmerk voldoen zet je een – op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.
- I. Kies voor de rekening die het meeste keer een + heeft bij de kenmerken die jullie belangrijk aan een bankrekening vinden.
Schrijf dit op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.
- J. Bereken hoeveel maanden jullie voor de mobiele telefoon zouden moeten sparen om de mobiele telefoon te kunnen kopen als jullie al het verdiende geld op de rekening die jullie hebben uitgezocht storten.
Het antwoord vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

3.1.3. Kan ik de telefoon kopen? Geld lenen

Introductie

Jullie willen graag de telefoon kopen die jullie bij de eerste opdracht, ‘*Kan ik de telefoon kopen?: De telefoon*’ hebben uitgezocht. In opdracht 2 ‘*Kan ik de telefoon kopen?: Geld verdienen*’ hebben jullie gekeken waarmee jullie geld kunnen verdienen, hoeveel dit verdient en wat een goede rekening zou zijn om het verdiende geld te sparen om uiteindelijk die telefoon te kopen.

In deze opdracht gaan jullie onderzoeken of jullie ook al de telefoon kunnen kopen zonder dat jullie daar het geld al voor hebben.

Tijd

Vraag A t/m D: 90 minuten, waarvan 30 minuten huiswerk.

Wat je nodig hebt

- Het antwoordformulier van deze opdracht waarop jullie de antwoorden op de vragen kunnen invullen.
- Een computer met internetverbinding om informatie op te zoeken.

Aan de slag

- A. De docent heeft jullie een filmpje laten zien over producten die je kunt kopen, zonder dat je het geld hebt.
(<http://www.youtube.com/watch?v=Qh4vaE8NKME>)
Schrijf op wat er in het filmpje wordt verteld over het terugbetalen van de producten. Het antwoord kan opgeschreven worden in het schema dat op het antwoordformulier van deze opdracht staat.

In de opdracht ‘*Kan ik de telefoon kopen? Geld verdienen*’ hebben jullie gekeken naar de mogelijkheid om geld te verdienen en dan vervolgens de telefoon te kunnen kopen.

In het filmpje dat de docent jullie heeft laten zien en met jullie heeft nabesproken hebben jullie gezien dat je ook een product kan kopen zonder dat je eerst het geld voor het product hoeft te hebben. Of dit ook kan met het kopen van de telefoon die jullie graag willen gaan jullie nu onder-

zoeken.

- B. Zoek op het internet en/of in de winkel waar jullie de telefoon willen kopen en/of op een andere manier naar mogelijkheden om nu al de telefoon die jullie graag willen hebben kunnen krijgen zonder dat jullie het geld nu hebben.

Vragen die jullie daarvoor moeten beantwoorden zijn:

1. Wat kost dit extra?
2. Wat zijn de voordelen?
3. Wat zijn de nadelen?
4. Wat moeten we doen om op deze manier de telefoon te kunnen kopen?

Al deze antwoorden vullen jullie in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

Kijk naar de voordelen en nadelen, de kosten en wat jullie moeten doen om door middel van het lenen van geld aan de telefoon te komen. Beantwoord vervolgens de vragen C en D en vul deze antwoorden weer in op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

- C. Leg uit naar welke manier van geld lenen jullie voorkeur uitgaat.
D. Leg uit of jullie geld lenen wel of niet verstandig vinden.

3.1.4. Kan ik de telefoon kopen? Wat vinden anderen?

Introductie

In de opdracht *‘Kan ik de telefoon kopen? Geld verdienen’* hebben jullie onderzocht op welke manier jullie geld kunnen verdienen om te kunnen sparen voor de telefoon die jullie graag willen hebben. Ook hebben jullie gekeken wat dan een goede bankrekening zou zijn om het geld op te sparen en hebben jullie berekend hoe lang jullie zouden moeten sparen en dus werken voordat jullie de telefoon zouden kunnen kopen.

In de opdracht *‘Kan ik de telefoon kopen? Geld lenen’* hebben jullie gezocht naar manieren om zonder dat jullie nu al het geld hebben toch al de telefoon te kunnen hebben.

In deze opdracht gaan jullie mensen uit je omgeving bevragen wat zij de beste manier vinden.

Tijd

Vraag A t/m C: 180 minuten

Wat je nodig hebt

- Het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.
- Een computer met internetverbinding om informatie op te zoeken.
- Materiaal om de vragen te stellen aan mensen en materiaal om uiteindelijk de uitslag van de door jullie verzamelde gegevens te verwerken. Dit kan zijn een computer, maar kunnen ook papier en stiften zijn.

Aan de slag

Jullie gaan onderzoeken wat mensen uit jullie omgeving vinden van de mogelijkheden om de telefoon te kunnen kopen. Vinden ze dat jullie eerst moeten sparen? Vinden ze dat jullie hiervoor geld mogen lenen? Of vinden ze dat jullie maar volgens een paar manieren geld mogen lenen?

Om antwoord te krijgen op deze vragen gaan jullie mensen bevragen.

Jullie moeten minimaal 3 volwassen mensen en minimaal 3 jongeren bevragen. Jongeren zijn mensen tussen de 16 en 18 jaar.

Jullie mogen zelf weten op welke manier jullie de mensen hiernaar vragen. Denk aan bijvoorbeeld: mail, enquête, interview enzovoort.

Jullie moeten wel zorgen dat de informatie die jullie verzamelen vast komt te liggen. Hiermee wordt bedoeld dat jullie nog na het stellen van de vragen over de gegeven antwoorden kunnen beschikken.

- A. Maak een plan van aanpak. Dit plan bestaat uit het beantwoorden van de volgende vragen. De vragen kunnen beantwoord worden op het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

1. Wie gaan jullie bevragen?
2. Hoe gaan jullie bevragen?

Hiermee wordt bedoeld: sturen jullie de mensen een mail met vragen die ze moeten beantwoorden? Maken jullie een lijstje met vragen op papier die je door mensen laat invullen? Gaan jullie naar mensen toe en stellen jullie de vragen mondeling? Jullie schrijven zelf dan de antwoorden op die gegeven worden.

3. Welke manieren om ervoor te zorgen dat jullie de telefoon kunnen krijgen willen jullie onderzoeken?
4. Hoe komt jullie vragenlijst eruit te zien?

In het antwoordformulier staat een vragenlijst met het minimaal aantal benodigde vragen welke jullie mogen aanvullen.

5. Wie doet wat?

- B. Maak in een tabel, diagram of een andere presentatievorm een overzicht van wat de geïnterviewde mensen vonden. Zorg ervoor dat hieruit zichtbaar wordt of veel mensen hetzelfde vonden. Voeg jullie presentatievorm toe achter het antwoordformulier dat bij deze opdracht hoort.

- C. Beslis op welke manier jullie zorgen dat jullie de mobiele telefoon kunnen kopen en waarom. Zet dit bij de voorkant van de advieskrant die jullie in de eerste les hebben gemaakt. Zet hierop hoe jullie aan de telefoon komen en waarom jullie hiervoor kiezen.

3.1.5. Kan ik de telefoon kopen? Het advies

Introductie

Bij de opdracht *‘Kan ik de telefoon kopen?’* zijn jullie begonnen met het uitkiezen van de telefoon die jullie willen hebben. Vervolgens hebben jullie het volgende gedaan:

- *‘Kan ik de telefoon kopen? Geld verdienen’*
Hierbij hebben jullie gekeken naar de mogelijkheden om geld te verdienen, vervolgens te sparen en dan de telefoon te kopen als jullie genoeg spaargeld hadden.
- *‘Kan ik de telefoon kopen? Geld lenen’*
Hierbij hebben jullie gekeken naar de mogelijkheden om nu al de telefoon te krijgen zonder het geld te hebben. Jullie hebben ook gekeken of jullie dat nu meer geld kost.
- *‘Kan ik de telefoon kopen? Wat vinden anderen?’*
Hierbij hebben jullie advies gekregen van anderen over wat een goede manier zou zijn om de telefoon te kunnen kopen.

In deze opdracht gaan jullie al deze informatie samenvatten tot een advieskrant voor jongeren.

Wat je nodig hebt

De antwoorden op de opdrachten van de vorige lessen:

- *‘Kan ik de telefoon kopen?: De telefoon’*
- *‘Kan ik de telefoon kopen?: Geld verdienen’*
- *‘Kan ik de telefoon kopen?: Geld lenen’*
- *‘Kan ik de telefoon kopen?: Wat vinden anderen’*

Tijd

Vraag A: minimaal 120 minuten. De benodigde tijd is afhankelijk van de door jullie gekozen presentatievorm.

Aan de slag

- A. Maak de advieskrant voor jongeren over het kopen van dure goederen. In de krant komt minimaal het volgende:
 1. Voorkant.
Deze hebben jullie al gemaakt bij de opdracht *‘Kan ik de telefoon*

kopen? De telefoon'.

2. Inhoudsopgave

3. Inleiding

4. Geld verdienen

Hierin beschrijven jullie minimaal het volgende :

- a. Welk soort werk mag een jongere van jullie leeftijd doen?
- b. Hoeveel verdient een jongere van jullie leeftijd ongeveer per uur?
- c. Wat is belangrijk om te letten bij het uitkiezen van een bankrekening?

5. Geld lenen

Hierin beschrijven jullie minimaal het volgende:

- a. Wat zijn de voordelen van geld lenen?
- b. Wat zijn de nadelen van geld lenen?
- c. Wanneer is geld lenen verstandig?
- d. Wanneer is geld lenen onverstandig?
- e. Waar moeten jongeren op letten als ze geld lenen?

Jullie mogen zelf bedenken hoe de advieskracht eruit komt te zien. Teken en jullie hem op papier? Maken jullie hem op de computer? Of verzinnen jullie iets anders? Het is aan jullie. Overleg wel even van te voren met jullie docent of hij het ook een goed idee vindt.

3.2. Docenteninformatie

De contextopdracht ‘Kan ik de telefoon kopen?’ bestaat uit vijf opdrachten. De opdracht is geschreven voor VMBO-tl klas 3 en sluit aan bij de exameneenheid consumptie.

In de docenteninformatie staat per opdracht beschreven:

- De leerdoelen van de opdracht.
- Hoeveel tijd de opdracht in beslag neemt in de onverkorte versie. De tijd staat weergegeven in lesuren en uren huiswerk. Bij een lesuur is van een uur van 60 minuten uitgegaan. De opdrachten zijn ook goed uitvoerbaar als een lesuur 50 minuten bevat. Onder een uur huiswerk wordt een uur van 60 minuten verstaan.
- Hoeveel tijd de opdracht in beslag neemt in de verkorte versie.
- Welke aanpassingen er moeten plaatsvinden voor het uitvoeren van de verkorte versie.
- Welke voorbereidingen de docent moet treffen voor het kunnen uitvoeren van de opdracht.

Deze docenteninformatie geeft een mogelijkheid om de opdracht in minder uur uit te voeren. Er wordt dan geadviseerd sommige delen van de opdracht over te slaan. Als hiervoor wordt gekozen moet de docent zich er van bewust zijn dat er minder samenwerkend geleerd wordt. De docent kiest dan voor efficiëntie en daarmee worden onderdelen zoals het beoordelen van elkaars antwoorden, het bijstellen van de antwoorden naar aanleiding van ontvangen feedback overgeslagen.

3.2.1. Kan ik de telefoon kopen? De telefoon

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Gerichte informatie op het internet opzoeken.
- Prioriteiten stellen aan de eigenschappen van een product.
- Selecteren welke producten aan de gestelde eisen voldoen.
- Analyseren welk product het meest aan de gestelde eisen voldoet.
- Verschillende mogelijkheden zoeken om een product te kopen.
- De voordelen en nadelen van de verschillende mogelijkheden om een product te kopen beoordelen.
- Analyseren welke mogelijkheid om een product te kopen het beste is.
- Mogelijkheden opnoemen om te kunnen beschikken over geld om een duur product aan te schaffen:
 - Geld lenen via de bank
 - Geld lenen via bekenden
 - Werk zoeken
 - Geld sparen
- Verwerken van verzamelde informatie in een presentatievorm.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal les-uren	Aantal uur huis-werk	Opmerkingen
A t/m H	2	0	Bij vraag G mailen de leerlingen mogelijkheden om aan geld te komen door aan de docent. De docent maakt hier een schema van waarin alle mogelijke opties van alle leerlingen staan. De docent bespreekt dit. Vervolgens kan de docent de verbinding leggen naar de lessen over sparen en lenen.
I	1	0	
Totaal	3	0	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m G	1	1	Bij de verkorte versie hoeven de leerlingen de antwoorden niet te mailen naar de docent en vindt de nabespreking niet plaats in de klas zoals in opdracht H beschreven staat. Verder is bij de verkorte opdracht een uur huiswerk ingepland wat niet gedaan is bij de onverkorte opdracht.
I	1	0	
Totaal	2	1	

Aanpassingen verkorte opdracht

- Bij opdracht G staat beschreven dat leerlingen de antwoorden naar de docent moeten mailen. Dit gedeelte van de opdracht moet verwijderd worden.
- Opdracht H verwijderen uit de opdrachtbeschrijving en het antwoordformulier.

Voorbereidingen

- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen.
- Reserveren van computers met internetverbinding.
- Materiaal klaarleggen waarmee de leerlingen de voorkant van de advieskrant kunnen maken.

3.2.2. Kan ik de telefoon kopen? Geld verdienen

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Uitleggen welke soorten werk ze mogen doen.
- Een inschatting maken hoeveel uur per week ze vrij kunnen maken voor bepaalde activiteiten.
- Zoeken naar vacatures die aan de door hen gestelde eisen voldoen.
- Een maandloon uitrekenen met behulp van een uurloon en het aantal gewerkte uren per week.
- Zoeken naar kenmerken van bankrekeningen.
- Zoeken wat kenmerken van bankrekeningen betekenen.
- Motiveren welke kenmerken ze van een bankrekening belangrijk vinden.
- Selecteren van een bankrekening die het meeste voldoet aan gestelde eisen.
- Antwoord bijstellen na het delen van informatie met medeleerlingen.
- Uitleggen wat rente is.
- Rente berekenen over inkomsten die maandelijks gestort worden op een rekening.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m D	1	½	
E t/m J	2		
Totaal	3	½	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
<i>Opdracht</i>	<i>Aantal lesuren</i>	<i>Aantal uur huiswerk</i>	<i>Opmerkingen</i>
A t/m D	1	½	Opdracht F kan weggelaten worden. Dit is een vraag waarin leerlingen met elkaar informatie uitwisselen en vervolgens aan de hand hiervan hun antwoorden eventueel bijstellen.
E, G t/m J	1		
Totaal	2	½	

Aanpassingen verkorte opdracht

- Vraag F verwijderen uit de opdrachtoomschrijving en het antwoordformulier.

Vorbereidingen

- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen als dit nog niet voor alle opdrachten is gedaan.
- Reserveren van computers met internetverbinding.

3.2.3. Kan ik de telefoon kopen? Geld lenen

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Uitleggen waarom het lenen van geld aantrekkelijk lijkt.
- Uitleggen waarom geld lenen geld kost.
- Uitleggen wat rente is.
- Uitleggen waarvoor rente gebruikt wordt.
- Opnoemen wat de voordelen en de nadelen van het lenen van geld zijn
- Zoeken naar mogelijkheden om een telefoon te kopen zonder daar nu al geld voor te hebben.
- Zoeken naar de consequenties van het nu al kopen van de telefoon zonder daar nu al geld voor te hebben.
- Beoordelen of het lenen van geld wel of niet verstandig is in bepaalde situaties.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal uren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m D	1	½	
Totaal	1	½	

Verkorte opdracht

Er is geen verkorte versie van deze opdracht mogelijk.

Voorbereidingen

- Zorgen voor een lokaal met beamer aangesloten op een computer met internetverbinding, zodat het filmpje uit opgave A aan de leerlingen gezien kan laten worden.
- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen als dit nog niet voor alle opdrachten is gedaan.
- Reserveren van computers met internetverbinding.

3.2.4. Kan ik de telefoon kopen? Wat vinden anderen?

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Enquêtevragen/interviewvragen opstellen.
- Samen een taakverdeling maken: een evenredige inspanning van ieder; met optimaal gebruikmaking van expertise en vaardigheden van ieder.
- Een enquête/interview afnemen.
- Een enquête/interview vastleggen.
- Verzamelde informatie verwerken in een presentatievorm zoals een tabel, diagram waaruit de gegeven antwoorden duidelijk af te lezen zijn.
- Manieren opnoemen om over een duur product te kunnen beschikken.
- Beoordelen aan de hand van verzamelde informatie wat de beste manier is om over een duur product te beschikken.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
<i>Opdracht</i>	<i>Aantal lesuren</i>	<i>Aantal uur huiswerk</i>	<i>Opmerkingen</i>
A t/m D	3	0	Leerlingen zullen mensen moeten enquêteren. Dit moet eerst gedaan worden voordat de verzamelde informatie verwerkt kan worden in opdracht C en D. Het verzamelen van de informatie zou ook gedeeltelijk als huiswerk kunnen.
Totaal	3	0	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
<i>Opdracht</i>	<i>Aantal lesuren</i>	<i>Aantal uur huiswerk</i>	<i>Opmerkingen</i>
B, C, D	1	1	De leerlingen nemen een gegeven enquête in huiswerktijd af en verwerken de informatie tijdens de les.
Totaal	1		

Aanpassingen verkorte opdracht

- Enquête voor de leerlingen opstellen.
De docent kan er voor kiezen om de leerlingen niet zelf een enquête op te laten stellen. De docent geeft de leerlingen dan een enquête die ze moeten afnemen. Die afname kan in huiswerktijd plaatsvinden waardoor de verwerking alleen maar tijdens de les hoeft plaats te vinden. Een korte instructie zou wenselijk zijn voor het afnemen van de enquête. Vervolgens kunnen de leerlingen thuis de enquête afnemen en dan kunnen ze tijdens een lesuur de verzamelde informatie verwerken.
- Vraag A verwijderen uit de opdrachtoomschrijving en het antwoordformulier.

Vorbereidingen

- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen als dit nog niet voor alle opdrachten is gedaan.
- Het is aan te bevelen dat computers waar nodig gereserveerd worden zodat leerlingen een plan van aanpak en de enquête in Word kunnen maken.
- Middelen beschikbaar stellen om verzamelde informatie te presenteren in een diagram, tabel enzovoorts.

3.2.5. Kan ik de telefoon kopen?: Het advies

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Een advieskrant maken met behulp van een gegeven indeling.
- Opnoemen welk soort werk een jongere mag doen.
- Opnoemen wat van belang is om op te letten bij het uitkiezen van een bankrekening.
- Voordelen en nadelen van het lenen van geld opnoemen.
- Beoordelen wanneer geld lenen verstandig of onverstandig is.
- Opnoemen wat van belang is om op te letten bij het lenen van geld.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A	2	0	De benodigde tijd is afhankelijk van de presentatievorm die de leerlingen kiezen.
Totaal	2	0	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A	½	1 ½	
Totaal	½	1 ½	

Aanpassingen verkorte opdracht

- De docent geeft de instructie voor het maken van de advieskrant. Hij laat vervolgens de leerlingen nadenken over de presentatievorm en bespreekt deze vorm met de leerlingen en geeft eventueel advies voor aanpassingen in de presentatievorm. Vervolgens kunnen de leerlingen als huiswerk de advieskrant maken. De docent kan de benodigde tijd beperken door minder eisen te

stellen aan de inhoud en vormgeving van de advieskrant.

Voorbereidingen

- Materiaal voor de leerlingen beschikbaar stellen voor het maken van een advieskrant. Denk aan computers, stiften, papier enz.

3.2.6.ANTWOORDFORMULIEREN

‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? DE TELEFOON’

Antwoord vraag A t/m D

Invullen voor vraag B	Eisen mobiel	Invullen voor vraag C				
		Telefoon merk: Type:	Telefoon merk: Type:	Telefoon merk: Type:	Telefoon merk: Type:	Telefoon merk: Type:
	Eis 1:					
	Eis 2:					
	Eis 3:					
	Eis 4:					
	Eis 5:					
Eis 6:						
Invullen voor vraag D	Wij kiezen voor de volgende telefoon:..... Omdat,					

ANTWOORDFORMULIER ‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? DE TELEFOON’

Antwoord vraag E en F

	Winkel	Voordelen om de telefoon bij deze winkel te kopen.	Nadelen om de telefoon bij deze winkel te kopen.
Invullen bij vraag E			
Invullen bij vraag F	Wij willen bij de volgende winkel de telefoon kopen: Omdat,		

ANTWOORDFORMULIER ‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? DE TELEFOON’

Antwoord vraag G en H

Invullen bij vraag G	Prijs van de mobiele telefoon: €.....		
	Manier om aan geld te komen voor de mobiele telefoon	Voordelen	Nadelen
	Aanvulling na aanleiding van de bespreking van deze opdracht.		
Invullen bij vraag H	Manier om aan geld te komen voor de mobiele telefoon	Voordelen	Nadelen

ANTWOORDFORMULIER ‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? GELD VERDIENEN’

Antwoord vraag A t/m D

Invullen bij vraag A	Jullie leeftijd	
	Soorten werkzaamheden die jullie mogen doen	
	Maximaal aantal uur per week dat jullie mogen werken	
Invullen bij vraag B	Aantal uur dat jullie per week kunnen werken	Per week kunnen wij uur werken, omdat:

<i>Invullen bij vraag C</i>	Advertentie van werk dat ons leuk lijkt:	
	<i>Invullen bij vraag D</i>	Berekening van maandloon

ANTWOORDFORMULIER
‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? GELD VERDIENEN’

Antwoord vraag E t/m J

Invullen bij vraag E	Bank waarvoor wij kiezen:							
	Kenmerken van een bankrekening	Belangrijk, omdat...	Niet belangrijk, omdat...	Invullen bij vraag G	Naam rekening 1 :	Naam rekening 2 :	Naam rekening 3 :	Naam rekening 4 :
	1.			Invullen bij vraag H				
	2.							
	3.							

	Kenmerken van een bankrekening	Belangrijk, omdat...	Niet belangrijk, omdat...	<i>Invullen bij vraag H</i>	Naam rekening 1:	Naam rekening 2:	Naam rekening 3:	Naam rekening 4:
	4.							
	Nieuwe kenmerken na de bespreking met de 3 groepen.							
<i>Vraag F</i>	5.			<i>Invullen bij vraag H</i>				
	6.							
<i>vrg I</i>	Wij kiezen voor bankrekening van bank Wij kiezen voor deze bankrekening, omdat.....							
<i>vrg J</i>	Berekening aantal maanden dat we moeten sparen voor het kunnen kopen van een mobiele telefoon:.....							

ANTWOORDFORMULIER

‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? GELD LENEN’

Antwoord vraag A

Invullen bij vraag A	Wat zijn de voordelen van het nu kopen van een product en later betalen?	
	Wat zijn de nadelen van het nu kopen van een product en later betalen?	
	Waar moet je op letten als je nu een product koopt en het later pas betaal?	
	Leg uit of je het goed vindt om een product nu te kopen en later te betalen. Wanneer wel? Wanneer niet?	

ANTWOORDFORMULIER 'KAN IK DE TELEFOON KOPEN? GELD LENEN'

Antwoord vraag B

Invullen vraag B	Prijs van de telefoon als we hem in de winkel kopen met geld dat we van te voren gespaard hebben: €.....					
	Manier om de telefoon nu al te kunnen kopen.	Waar kan dit?	Wat kost dit extra naast de aanschafprijs van de mobiele telefoon?	Voordeel	Nadeel	Wat er gedaan moet worden om de telefoon te krijgen.

ANTWOORDFORMULIER

‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN? GELD LENEN’

Antwoord vraag C en D

Invullen vraag C	Uitleg waar het beste geld geleend kan worden.	
Invullen vraag D	Uitleg wat wij van het lenen van geld vinden.	

ANTWOORDFORMULIER

‘KAN IK DE TELEFOON KOPEN?

WAT VINDEN ANDEREN?’

Antwoord vraag A

Wie we gaan bevragen.	
Hoe we gaan bevragen.	
Manieren die we willen onderzoeken.	1. Geld verdienen 2. 3. 4.

<u>Vragenlijst</u>	
<i>Wat we graag willen hebben?</i> <i>Wat kost het?</i> <i>Op welke manieren kunnen we zorgen dat we de mobiele telefoon kunnen krijgen.</i> <i>Wat vinden jullie de beste oplossing. Geef de beste oplossing een 4, de minst goede oplossing een 1</i> <i>Waarom?</i> Geld verdienen	
Wie doet wat?	

4. Opdracht 3

Welke
moet
ik nu
kopen?

Je wilt een computer, een fototoestel, een mobiel of een scooter kopen. Maar welke merk en welk type moet je dan kopen? De keus is groot en ieder type heeft weer zo zijn speciale eigenschappen. In deze lessenserie krijgen jullie de opdracht een tablet uit te zoeken. Maar welke is nu de beste? Hoe je dit op een goede manier kunt uitzoeken, doe en leer je in deze lessenserie.

Aan de slag!

4.1. Leerlingmateriaal

4.1.1. Welke tablet? Introductie

Schoolleiding wil tablets

De school wil tablets aanschaffen. Leerlingen zouden dan tijdens de lessen kunnen beschikken over een tablet. De schoolleiding denkt dat er dan makkelijker gebruik gemaakt kan worden van het internet als leermiddel tijdens de lessen. De schoolleiding heeft het idee dat de beschikbare computers en laptops hiervoor onvoldoende mogelijkheid geven. Met name is het verplaatsen naar de computerruimte vaak een probleem en het 'even' pakken van de laptops vinden de docenten vaak veel tijd kosten. Het duurt hen met name te lang ze allemaal op te laten starten. De schoolleiding heeft bedacht per vakgroep 30 tablets aan te schaffen. Dit komt ongeveer overeen met de aanschaf van 500 tablets voor heel de school. De schoolleiding wil in verband met korting 500 dezelfde tablets aanschaffen. Ze vindt het belangrijk dat zowel docenten als leerlingen blij zijn met het type tablet dat aangeschaft wordt, omdat zij degenen zijn die er mee gaan werken. Om die reden is aan jullie gevraagd uit te zoeken welke tablet de schoolleiding het beste kan aanschaffen.

Opdracht

Jullie gaan onderzoeken welke tablet de leerlingen en docenten willen hebben en maken vervolgens een advies voor de schoolleiding waarin jullie aangeven welke tablet ze volgens jullie moet aanschaffen. Het advies geven jullie in de vorm van een presentatie aan de schoolleiding. Iemand van de schoolleiding zal tijdens de les waarin de presentaties worden gehouden aanwezig zijn.

Tijd

Het onderzoek naar de juiste tablet en het maken van de presentatie bestaat uit 3 losse opdrachten:

- *Welke tablet?: De eigenschappen*
- *Welke tablet?: De enquête*
- *Welke tablet?: De presentatie*

Jullie zullen ongeveer 10 lessen werken aan deze opdrachten.

4.1.2. Welke tablet? De eigenschappen

Introductie

Bij deze opdracht gaan jullie kennis maken met de eigenschappen van een tablet. Jullie komen erachter wat je allemaal met een tablet kunt en jullie gaan bepalen welke eigenschappen een tablet moet bevatten als de tablet op school gebruikt gaat worden.

Om hier achter te komen zullen jullie een filmpje te zien krijgen en gaan jullie zelf op zoek naar informatie.

Ook zullen jullie vast oefenen met het houden van een kleine presentatie om straks een erg goede presentatie aan de schoolleiding te kunnen geven.

Tijd

Vraag A en B: 30 minuten

Vraag C en D: 90 minuten

Vraag E en F: 60 minuten

Wat je nodig hebt

- Fototoestel of telefoon met camera.
- Twee antwoordformulieren waarop je de antwoorden op de vragen kunt invullen.
- Materiaal om een kleine presentatie voor medeleerlingen te kunnen houden.

Aan de slag

- A. Vorm een groepje met iemand en geef dit door aan de docent.
- B. De docent laat een filmpje over de toepassingen van tablets zien. (<http://www.kieskeurig.nl/tablet/informatie>)
In het filmpje worden een aantal kenmerken van een tablet genoemd waarmee rekening moet worden gehouden bij de aanschaf van een tablet.
 1. Schrijf deze kenmerken op het antwoordformulier.

2. Schrijf op het antwoordformulier welke keuzes je hebt bij de kenmerken. Bijvoorbeeld bij het type kenmerk touchscreen kan er gekozen worden voor een capacitief en resistief touchscreen.
3. Schrijf de betekenis van het kenmerk op het antwoordformulier.

Jullie gaan naar een winkel om advies te vragen over een tablet.

- C. Jullie leggen aan de verkoper uit dat jullie voor school op zoek zijn naar een tablet en dat jullie advies willen hebben. Alle antwoorden op de vragen C1 t/m C4 kunnen ingevuld worden op het antwoordformulier.
 1. Jullie vragen aan de verkoper aan welke kenmerken de tablet volgens hem moet voldoen om goed gebruikt te kunnen worden op school.
Schrijf deze kenmerken bij het antwoord van vraag B. Schrijf ook weer op welke verschillende keuzes je hebt bij de kenmerken en wat de betekenis van het kenmerk is.
 2. Jullie vragen aan de verkoper welke tablet hij adviseert voor schoolgebruik.
 3. Jullie vragen aan de verkoper naar de voordelen en nadelen van de tablet die hij adviseert.
 4. Jullie maken een foto van de tablet of maken een filmpje van de mogelijkheden van de tablet.
- D. Jullie maken een presentatie voor twee andere groepen uit jullie klas. De presentatie moet de volgende informatie minimaal bevatten:
 1. Een afbeelding/filmpje van de tablet die de verkoper adviseert.
 2. De betekenis van de functies/eigenschappen van een tablet.
 3. Waarom de verkoper de tablet adviseert.
 4. Of jullie het wel of niet eens zijn met het advies van de verkoper. Leg uit waarom jullie het hier wel of niet mee eens zijn.
- E. Jullie presenteren aan twee andere groepen de tablet die de verkoper heeft geadviseerd. Jullie luisteren ook naar de presentaties van de twee andere groepjes.

Voor iedere presentatie waar jullie naar luisteren beantwoorden jullie de onderstaande vragen. De antwoorden op de vragen kunnen ingevuld worden op het antwoordformulier.

1. Vonden jullie de presentatie overtuigend? Waarom wel/niet?
 2. Als deze presentatie aan de schoolleiding zou worden gegeven wat moet het groepje volgens jullie hetzelfde doen in de presentatie. Waarom?
 3. Als deze presentatie aan de schoolleiding zou worden gegeven wat moet het groepje volgens jullie anders doen in de presentatie. Waarom?
 4. Geef de door jullie ingevulde antwoorden aan de groepen voor wie jullie de formulieren hebben ingevuld.
- F. Leg uit wat jullie hetzelfde en anders zouden willen doen als jullie deze presentatie voor de schoolleiding zouden houden. Schrijf dit op het antwoordformulier.

4.1.3. Welke tablet? De enquête

Introductie

Bij de vorige opdracht *‘Welke tablet?: De eigenschappen’* hebben jullie kennis gemaakt met de eigenschappen van een tablet. Jullie hebben aan een verkoper gevraagd welke eigenschappen hij adviseert voor een tablet die op school gebruikt gaat worden. Jullie hebben voor jezelf ook bepaald welke eigenschappen van een tablet jullie belangrijk vinden.

In deze opdracht *‘Welke tablet: De enquête’* gaan jullie een enquête maken voor leerlingen en docenten om erachter te komen welke eigenschap- pen zij belangrijk vinden waaraan de tablet die de schoolleiding aan gaat schaffen moet voldoen.

Tijd

Vraag A en B: 60 minuten

Vraag C t/m F: 60 minuten

Vraag G t/m K: 90 minuten

Wat je nodig hebt

- Twee antwoordformulieren waarop je de antwoorden op de vra- gen kunt invullen.
- Computer met printer om een enquête te maken en uit te printen.
- Antwoorden op de vragen B en C1 van de opdracht *‘Welke tablet?: De eigenschappen’*.

Aan de slag

- A. Maak een enquête waarop leerlingen en docenten kunnen aange- ven wat ze belangrijk vinden aan een tablet. Jullie kunnen hierbij het antwoord op vraag B en C1 van de opdracht *‘Welke tablet?: De eigenschappen’* gebruiken.

Belangrijk is dat jullie erachter komen of leerlingen en docenten de kenmerken van een tablet wel of niet belangrijk vinden. Houd er rekening mee dat sommige leerlingen of docenten niet weten wat een bepaald kenmerk van een tablet inhoudt. Jullie zullen dus soms een kenmerk moeten uitleggen voordat je kunt vragen of ze het kenmerk wel of niet belangrijk vinden.

1. Maak de enquête op de computer.
2. Print de enquête 6 keer uit.

3. Laat de enquête invullen door 5 leerlingen en 1 docent. Stop de ingevulde enquêtes in het mapje met antwoordformulieren.

B. Bekijk de uitslag van de enquête en bespreek deze met elkaar. Maak hiervan een verslag op de computer en beantwoord daarin de volgende vragen:

1. Kunnen jullie aan de hand van de ingevulde enquêtes opmaken over welke eigenschappen de tablet volgens de 5 leerlingen minimaal moet voldoen?
2. Kunnen jullie aan de hand van de enquête opmaken over welke eigenschappen de tablet volgens de docent minimaal moet voldoen?
3. Welke vragen hadden jullie anders moeten stellen om erachter te komen of een leerling of docent een bepaald kenmerk wel of niet belangrijk vindt?
4. Is de enquête geschikt om een goede en snelle conclusie te trekken als de enquête is ingevuld door 35 mensen?
5. Welke vragen moeten jullie anders stellen of toevoegen om een goede en snelle conclusie te kunnen trekken als de enquête is ingevuld door 35 mensen?

Print het verslag uit en stop het in jullie mapje met antwoorden.

C. Jullie gaan met drie groepen bij elkaar zitten en neemt elkaars enquêtes door. Beantwoord daarbij de volgende vragen.

1. Welke kenmerken bevragen de andere groepen in de enquête die jullie niet bevragen? Vul het antwoord in op het antwoordformulier.
2. Willen jullie die kenmerken ook bevragen? Leg uit waarom jullie dit wel of niet willen. Vul het antwoord in op het antwoordformulier.
3. Verander eventueel jullie enquête door nieuwe kenmerken toe te voegen en eventueel kenmerken die jullie hadden weg te strepen. Breng de wijzigingen aan op de computer in de laatste versie van de enquête die jullie al hebben gemaakt.

- D. Bespreek in de groep de vragen 1 t/m 5 uit vraag B. Verbeter met de drie groepjes de enquêtes van iedere groep.
Breng de wijzigingen aan op de computer in de laatste versie van de enquête die jullie al hebben gemaakt.
- E. De docent zal bij de groepen langs komen om de enquêtes definitief goed te keuren.
- F. Maak een definitieve versie van de enquête op de computer.
Breng de wijzigingen aan op de computer in de laatste versie van de enquête die jullie al hebben gemaakt. Print deze uit en stop deze in het mapje met antwoorden.
- G. Neem de enquête af onder minimaal 30 leerlingen en minimaal 5 docenten.
- H. Maak een overzicht van de kenmerken waaraan een tablet volgens de leerlingen moeten voldoen door de vijf meest ingevulde kenmerken op het antwoordformulier in te vullen.
- I. Maak een overzicht van de kenmerken waaraan een tablet volgens de docenten aan moet voldoen door de vijf meest ingevulde kenmerken op het antwoordformulier in te vullen.
- J. Zijn er belangrijke verschillen van kenmerken waaraan een tablet aan moet voldoen tussen de docenten en de leerlingen? Zo ja, welke? Vul de antwoorden in op het antwoordformulier.
- K. Maak een overzicht van kenmerken waaraan de tablet die de school gaat aanschaffen moet voldoen. Hierin nemen jullie dus de wensen van de docenten en leerlingen mee. Het kan zijn dat docenten en leerlingen andere voorkeuren hebben. Dan mogen jullie beslissen wat het meest verstandig is. Het overzicht kan eventueel gemaakt worden op het antwoordformulier.

4.1.4. Welke tablet? De presentatie

Introductie

In de opdracht ‘*Welke tablet?: De eigenschappen*’ hebben jullie kennis gemaakt met de eigenschappen van een tablet. Jullie hebben voor jezelf ook bepaald welke eigenschappen van een tablet jullie belangrijk vinden.

In de opdracht ‘*Welke tablet: De enquête*’ hebben jullie onderzocht welke eigenschappen de leerlingen van de school en de docenten belangrijk vinden aan een tablet.

In deze opdracht ‘*Welke tablet?: De presentatie*’ gaan jullie op zoek naar de tablet die voldoet aan de wensen van de leerlingen en docenten. In een presentatie aan iemand van de schoolleiding en jullie klas geven jullie een advies over welke tablet het beste aansluit op de wensen van de leerlingen en docenten.

Tijd

Vraag A t/m C: 180 minuten

Vraag D: 10 minuten presentatie. Alle presentaties van de klas worden gehouden, waardoor de presentaties minimaal één lesuur in beslag zullen nemen,

Wat je nodig hebt

- Het wensenoverzicht van de docenten en leerlingen dat jullie in vraag K van de opdracht ‘*Welke tablet: De enquête*’ hebben gemaakt.
- Antwoorden op vraag C, D en F van de opdracht ‘*Welke tablet?: De eigenschappen*’.
- Twee antwoordformulieren waarop je de antwoorden op de vragen kunt invullen.
- Computer.
- Materiaal om een presentatie te maken.

Aan de slag

- A. Ga op drie verschillende manieren op zoek naar informatie over de geschikte tablet. Met verschillende manieren worden écht manieren van informatie verzamelen bedoeld. Dus niet een familielid en de buurman om informatie vragen. Dit hoort namelijk allemaal bij het verzamelen van informatie bij bekenden. Maar bijvoor-

beeld een bekende vragen om informatie, een vergelijkend warenonderzoek bekijken en in een winkel naar informatie vragen. Neem het wensenoverzicht van de docenten en leerlingen die jullie in vraag K van de opdracht *‘Welke tablet: De enquête’* hebben gemaakt mee. Vraag aan de informatiebronnen die jullie gaan raadplegen welke tablets zij adviseren om aan te schaffen. Vertel aan je informatiebron wat de wensen van de docenten en leerlingen zijn zodat ze jullie een goed advies kunnen geven.

1. Schrijf per informatiebron op het antwoordformulier een korte samenvatting van het advies dat je hebt gekregen.
2. Schrijf per informatiebron op het antwoordformulier de voordelen van deze manier van informatie verzamelen.
3. Schrijf per informatiebron op het antwoordformulier de nadelen van deze manier van informatie verzamelen.

- B. Bepaal met behulp van het schema op het antwoordformulier van deze opdracht bij vraag B welke 5 tablets het beste passen bij de wensen van de docenten en leerlingen zoals jullie bij vraag K van de opdracht *‘Welke tablet: De enquête’* hebben beschreven.

Jullie kunnen hiervoor de tablets gebruiken die de verkoper geadviseerd heeft bij vraag C en D van de opdracht *‘Welke tablet?: De eigenschappen?’*, en de tablets die aan jullie geadviseerd zijn bij vraag A van deze opdracht: *‘Welke tablet?: De presentatie’*.

- C. Maak op grond van het antwoord op vraag B van deze opdracht een presentatie welke jullie zullen houden aan de schoolleiding en de klas. In de presentatie willen jullie de schoolleiding overhalen de tablet te kopen welke jullie hebben uitgezocht. Het gaat dus om de tablet die jullie het beste vinden aansluiten op de wensen van de docenten en de leerlingen.

Neem in de presentatie minimaal op:

1. Samenvatting van hoe jullie achter de wensen van de docenten en leerlingen zijn gekomen.
2. Samenvatting van de wensen van de docenten en leerlingen.
3. Hoe jullie aan de vijf tablets zijn gekomen die het beste aansluiten op de wensen van de docenten en leerlingen.

4. De tablet die jullie aan de schoolleiding willen adviseren om aan te schaffen. Dit advies geef je met argumenten. In de opdracht '*Welke tablet?: De eigenschappen*' hebben jullie al een presentatie geoefend en bepaald wat jullie daar goed aan vonden en wat minder. Dit hebben jullie opgeschreven als antwoord bij vraag F van de opdracht '*Welke tablet?: De eigenschappen*'. Gebruik dit om een nog betere presentatie te maken.
- D. Houd de presentatie voor jullie klas en de schoolleiding. Jullie docent zal hier een datum en tijd voor afspreken en de schoolleiding uitnodigen.

4.2. Docenteninformatie

De contextopdracht ‘Welke tablet?’ bestaat uit drie opdrachten. De opdracht is geschreven voor VMBO-tl klas 3 en sluit aan bij de exameneenheid consumptie.

In de docenteninformatie staat per opdracht beschreven:

- De leerdoelen van de opdracht.
- Hoeveel tijd de opdracht in beslag neemt in de onverkorte versie. De tijd staat weergegeven in lesuren en uren huiswerk. Bij een lesuur is van een uur van 60 minuten uitgegaan. De opdrachten zijn ook goed uitvoerbaar als een lesuur 50 minuten bevat. Onder een uur huiswerk wordt een uur van 60 minuten verstaan.
- Hoeveel tijd de opdracht in beslag neemt in de verkorte versie.
- Welke aanpassingen er moeten plaatsvinden voor het uitvoeren van de verkorte versie.
- Welke voorbereidingen de docent moet treffen voor het kunnen uitvoeren van de opdracht.

Deze docenteninformatie geeft een mogelijkheid om de opdracht in minder uur uit te voeren. Er wordt dan geadviseerd sommige delen van de opdracht over te slaan. Als hiervoor wordt gekozen moet de docent zich er van bewust zijn dat er minder samenwerkend geleerd wordt. De docent kiest dan voor efficiëntie en daarmee worden onderdelen zoals het beoordelen van elkaars antwoorden, het bijstellen van de antwoorden naar aanleiding van ontvangen feedback overgeslagen. De leerlingen zullen ook niet leren zelf een enquête op te stellen en krijgen niet de mogelijkheid om te oefenen met presenteren en hiervan te leren.

4.2.2. Welke tablet? De eigenschappen

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Informatie uit een filmpje selecteren.
- Gericht informatie verzamelen bij een winkel.
- Kenmerken bepalen welke belangrijk zijn aan een product voor een bepaalde doelgroep.
- Verzamelde informatie in eigen woorden samenvatten.
- Beoordelen of een gegeven advies aan van te voren gestelde eisen voldoet.
- Een presentatie maken met eigen verzamelde informatie.
- Beoordelen of een presentatie van klasgenoten voldoet aan van te voren gestelde eisen.
- Een presentatie bijstellen aan de hand van ontvangen feedback.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m D	2	0	
E en F	1	0	
Totaal	3	0	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m D	1	1	Bij de verkorte versie worden opdracht E en F overgeslagen en wordt er van de leerlingen verwacht dat ze thuis meer doen. Bij de verkorte versie hoeven de

			leerlingen niet te presenteren, maar mailen ze de tablets die ze gevonden hebben naar elkaar. Het is goed om hier dan als docent de volgende les op terug te komen, waardoor de opdracht voor de leerlingen meer betekenis krijgt.
Totaal	1	1	

Aanpassingen verkorte opdracht

- De docent moet opdracht D herschrijven tot onderstaande tekst:
Jullie mailen een verslagje van het advies dat de verkoper heeft gegeven door aan de medeleerlingen en jullie docent. In dit verslagje moet minimaal staan:
 - Een afbeelding/filmpje van de tablet die de verkoper adviseert.*
 - Waarom de verkoper de tablet adviseert.*
 - Of jullie het wel of niet eens zijn met het advies van de verkoper. Leg uit waarom jullie het hier wel of niet mee eens zijn.*
- Vraag E en F verwijderen uit de opdrachtoomschrijving en het antwoordformulier.

Voorbereidingen

- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen.
- Computer met beamer organiseren waardoor er een filmpje op internet aan de leerlingen gezien kan laten worden.
- Fotocamera's voor de leerlingen organiseren. De leerlingen kunnen waarschijnlijk ook met hun mobiele telefoon een foto maken.
- Van de leerlingen wordt verwacht dat ze een presentatie maken. Het is aan de docent welk materiaal hij hiervoor beschikbaar stelt.

4.2.3. Welke tablet?: De enquête

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Een enquête opstellen.
- Een enquête afnemen.
- Beoordelen of een enquête geschikt is om data mee te verzamelen en volgens te verwerken tot een overzicht waaraan conclusies verboden kunnen worden.
- Verschillen signaleren tussen de eigen enquête en de enquête van klasgenoten.
- Bijstellen van de enquête naar aanleiding van een proefafname, ontvangen feedback en een vergelijking van de enquête met de enquête van klasgenoten.
- Verzamelde data construeren tot een overzicht.
- Uitkomsten van verzamelde data van twee verschillende doelgroepen met elkaar vergelijken.
- Samenhang zoeken tussen de verzamelde data van twee verschillende doelgroepen.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
<i>Opdracht</i>	<i>Aantal lesuren</i>	<i>Aantal uur huiswerk</i>	<i>Opmerkingen</i>
A t/m F	2	0	Bij vraag G t/m K is een half uur huiswerk ingepland. Dit is het afnemen van de enquête (vraag G). De enquête moet afgenomen zijn voordat vraag H t/m K gemaakt kunnen worden.
G t/m K	1	½	
Totaal	3	½	

Verkorte opdracht

Verkorte opdracht			
<i>Opdracht</i>	<i>Aantal lesuren</i>	<i>Aantal uur huiswerk</i>	<i>Opmerkingen</i>
G t/m K	1	½	Bij vraag G t/m K is een half

Totaal	1	½	uur huiswerk ingepland. Dit is het afnemen van de enquête (vraag G). De enquête moet afgenomen zijn voordat vraag H t/m K gemaakt kunnen worden. Bij de verkorte opdracht stellen de leerlingen niet zelf een enquête op. Ze ontvangen een al gemaakte enquête die direct afgenomen kan worden. De leerlingen zullen bij de verkorte opdracht geen vaardigheden opdoen in het opstellen van een enquête .
---------------	----------	----------	--

Aanpassingen verkorte opdracht

- Vraag A t/m F verwijderen uit de opdrachtomschrijving en uit het antwoordformulier.
- De docent zal zelf een enquête op moeten stellen en deze aan de leerlingen geven.

Voorbereidingen

- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen voor zover dit nog niet gedaan is.
- Reserveren van computers.
- Regelen van de mogelijkheid dat leerlingen gemaakte documenten tijdens de les kunnen printen.

4.2.4. Welke tablet? De presentatie

Leerdoelen

De leerlingen kunnen:

- Verschillende manieren van het verzamelen van informatie beschrijven.
- Gericht informatie verzamelen bij verschillende informatiebronnen.
- Verzamelde informatie in eigen woorden samenvatten.
- Verschillende soorten van informatie verzamelen bekritiseren.
- Beoordelen aan de hand van verzamelde informatie welk product het meest aan van te voren gestelde eisen voldoet.
- Een vergelijkend warenonderzoek doen.
- Een presentatie maken met eigen verzamelde informatie.

Onverkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m C	3	0	
D	1	0	
Totaal	4	0	

Verkorte opdracht

Onverkorte opdracht			
Opdracht	Aantal lesuren	Aantal uur huiswerk	Opmerkingen
A t/m C	0	3	Als er voor de verkorte opdracht gekozen wordt hoeft de leerling nauwelijks minder te doen in vergelijking met de onverkorte opdracht. Bij de verkorte opdracht zal de leerling meer huiswerk hebben. De opdracht zal dan aan het einde van de opdracht: 'Welke
D	1	0	
Totaal	1	3	

			tablet?: De enquête' aange- stuurd moeten worden, aangezien het lesuur dat ingepland staat de presenta- ties bevat.
--	--	--	---

Aanpassingen verkorte opdracht

- Vraag A1 verwijderen uit de opdrachtomschrijving en uit het antwoordformulier.

Vorbereidingen

- Opdracht(en) inclusief de antwoordformulieren kopiëren en in een mapje stoppen voor zover dit nog niet gedaan is.
- Reserveren van computers.
- Materiaal beschikbaar stellen voor het maken van presentaties.
- Schoolleiding uitnodigen voor het bijwonen van de presentaties.

4.2.5. ANTWOORDFORMULIEREN

WELKE TABLET?: DE EIGENSCHAPPEN

Antwoord vraag B en C1

	Kenmerk	Keuze bij het kenmerk	Betekenis van het kenmerk
vraag B invullen voor vraag B	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
	6.		
	7.		
	8.		
Invullen voor vraag C1	1.		
	2.		

Invullen voor vraag C1	Kenmerk	Keuze bij het kenmerk	Betekenis van het kenmerk
	3.		
	4.		

Antwoord vraag C2 t/m C4

De verkoper adviseert de volgende tablet:

Vraag C2	
----------	--

Voordelen en nadelen van de tablet volgens de verkoper.

Invullen bij vraag C3	Voordelen van de tablet	Nadelen van de tablet

Afbeelding van de door de verkoper geadviseerde tablet.

Vraag C4

Antwoord vraag E1 t/m E3

Invullen bij vraag E1 t/m E3	Presentatie van: 1. _____ 2. _____
	Wij vonden de presentatie overtuigend ☐ Ja ☐ Nee omdat,
	De groep moet de volgende dingen hetzelfde doen in de presentatie aan de schoolleiding: _____ _____ omdat, _____ _____
	De groep moet de volgende dingen anders doen in de presentatie aan de schoolleiding _____ _____ omdat, _____ _____

Invullen bij vraag E1 t/m E3	Presentatie van: 1. _____ 2. _____
	Wij vonden de presentatie overtuigend ☐ Ja ☐ Nee omdat,
	De groep moet de volgende dingen hetzelfde doen in de presentatie aan de schoolleiding: _____ _____ omdat, _____ _____
	De groep moet de volgende dingen anders doen in de presentatie aan de schoolleiding _____ _____ omdat, _____ _____

Antwoord vraag F

Invullen bij vraag F	Wij zouden het volgende bij de presentatie aan de schoolleiding hetzelfde doen:
	Wij zouden het volgende bij de presentatie aan de schoolleiding anders doen:

ANTWOORDFORMULIER WELKE TABLET?: DE ENQUÊTE

De uitwerkingen op vraag A en B hebben jullie op de computer gemaakt. Print deze uitwerkingen uit en stop deze bij de antwoorden in dit mapje.

Antwoord vraag C1 en C2

Invullen bij vraag C1 en C2	Kenmerken die de andere groepen in de enquête bevragen zijn:	Willen we die kenmerken ook bevragen in onze enquête?
		☐ Ja ☐ Nee Omdat, ----- -----
		☐ Ja ☐ Nee Omdat, ----- -----
		☐ Ja ☐ Nee Omdat, ----- -----

Antwoord vraag H en I

Invullen bij vraag H	Kenmerk waaraan een tablet volgens de leerlingen aan moet voldoen	Hoeveel leerlingen vinden dit?

Invullen bij vraag I	Kenmerk waaraan een tablet volgens de docenten aan moet voldoen	Hoeveel docenten vinden dit?

Antwoord vraag J

Invullen bij vraag J	Zijn er opvallende verschillen tussen de kenmerken aan de tablet die de leerlingen en docenten willen hebben? ☐ Ja ☐ Nee Zo ja, het gaat om de volgende kenmerken:_____ _____
----------------------	--

Antwoord vraag K

Invullen bi vraag K	Kenmerken waaraan de tablet die de school gaat aanschaffen moet voldoen

ANTWOORDFORMULIER

WELKE TABLET?: DE PRESENTATIE

Antwoord vraag A

Invullen bij vraag		Informatiebron 1	
	A1	Soort informatiebron	
	A1	Korte samenvatting van het ontvangen advies	
	A2	Voordelen van deze manier van informatie verzamelen	
	A3	Nadelen van deze manier van informatie verzamelen	

Invullen bij vraag		Informatiebron 2	
	A1	Soort informatiebron	
	A1	Korte samenvatting van het ontvangen advies	

	A2	Voordelen van deze manier van informatie verzamelen	
	A3	Nadelen van deze manier van informatie verzamelen	

Invullen bij vraag	Informatiebron 3		
	A1	Soort informatiebron	
	A1	Korte samenvatting van het ontvangen advies	
	A2	Voordelen van deze manier van informatie verzamelen	
	A3	Nadelen van deze manier van informatie verzamelen	

Antwoord vraag B

Toelichting op schema onderaan de pagina:

- Tablet: merk en type: hier vul je het merk en het type van de tablet in.
- Prijs: hier vul je de prijs van de tablet in.
- Eigenschap: jullie hebben bij vraag K van de opdracht 'Welke tablet: De enquête' beschreven welke eigenschappen van een tablet de docenten en de leerlingen belangrijk vinden. Deze verschillende eigenschappen vul je in op de lijnen die bij 'eigenschap' staat. Vervolgens kunnen jullie per tablet bepalen in hoeverre de tablet

beschikt over de eigenschap. Je kunt dit makkelijk met symbolen weergeven. Bijvoorbeeld:

Symbol	Betekenis
++	Zeer goed
+	Goed
+/-	Niet goed, niet slecht
-	Slecht
--	Zeer slecht

- Eindoordeel: jullie geven straks de tablet die het beste past bij de wensen van de docenten en leerlingen een 1. De tablet die daarna komt een 2 enzovoorts en de tablet die het minste past bij de wensen van de docenten en leerlingen een 5.

	Prijs	Eigen- schap:-----	Eigen- schap:-----	Eigen- schap:-----	Eigen- schap:-----	Eigen- schap:-----	Eindoordeel
<u>Tablet: merk en type:</u>							
	€						
	€						
	€						
	€						
	€						

Landelijk Expertisecentrum Economie en Handel

De Boelelaan 1105 ♦ 1081 HV Amsterdam
www.expertisecentrum-economie.nl

In de bovenbouw van het vak Economie wordt sinds de invoering van het nieuwe programma - Teulings - nadruk gelegd op het leren van economische kennis en vaardigheden door te werken met contexten. Het gaat daarbij om authentieke problemen, waarbij geen eenduidige oplossing is. In de literatuur zijn ze bekend onder de naam *ill-structured problems*.

In de praktijk blijkt dat bij het werken aan deze problemen enige structurering nodig is, al kan die na verloop van tijd afnemen. Het gaat dan voornamelijk om processtructurering.

Ook in het vmbo lijkt het zinvol om met dit soort opdrachten te werken. Het maken van de opdrachten is echter lastig. Deze publicatie bevat een aantal voorbeeldopdrachten die zo, of in een iets aangepaste vorm, in de klas kunnen worden uitgevoerd. Tevens wordt getoond hoe deze opdrachten vorm kunnen krijgen, zodat leraren worden geholpen zelf dit soort opdrachten te maken.